

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir

Ilham Aliyev

SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

Nö 170 (5890) 18 sentyabr 2019-cu il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

Xalqdan dəstək alan siyaset

Prezident İlham Əliyev: "Bəlkə də dünyada öz vətəndaşına
bu qədər qayğı və diqqət göstərən ikinci ölkə yoxdur"

Səh 3

3

4

5

6

7

7

8

"Əsrin müqaviləsi"-
Azərbaycanın neft
tarixində yeni
mərhələ!

10

"Jewish Journal":
Los-Anceles nasist
generalları mədə edən
ölkəyə dəyar
verməməlidir

12

18 Sentyabr Üzeyir
Musiqi Gündür

18 sentyabr 2019-cu il

“Azərbaycanla Gürcüstan arasında ikitərəfli dostluq münasibətləri uğurla inkişaf edir”

Prezident İlham Əliyev Gürcüstanın İqtisadiyyat və Davamlı İnkişaf nazirini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 17-də Gürcüstanın İqtisadiyyat və Davamlı İnkişaf naziri xanım Natiya Turnavanı qəbul edib.

AZƏRTAC xəber verir ki, Natiya Turnava Gürcüstanın Baş Naziri Georgi Qaxaria-

nın salamlarını dövlətimizin başçısına çatdırıldı.

Görüşde Azərbaycanla Gürcüstan arasında ikitərəfli dostluq münasibətlərinin müxtəlif sahələrde uğurla inkişaf etdiyi bildirildi, iqtisadi sahədə əməkdaşlığın ayrı-ayrı istiqamətlərdə genişlənməsindən məmən-

luq ifade olundu.

Söhbət zamanı iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi hesabına ticaret dövriyyəsinin genişləndirilməsi, tranzit yüksəkşəhərlərinin həcminin artırılması məqsədilə Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu imkanlarından istifadə edilməsi məsələləri müzakirə edildi, ener-

Rəsmi xronika

Prezident İlham Əliyev Çili Prezidenti Sebastian Pinyera Eçenikeye təbrik məktubu göndərib. Təbrikdə deyilir: “Hörməti cənab Prezident, ölkənizin milli bayramı - Müstəqillik Günü münasibətlə Sizi və xalqınızı öz adımdan və Azərbaycan xalqı adından ürkədən təbrik edirəm.

Ümidvaram ki, Azərbaycan ilə Çili arasındakı münasibətlər xalqlarımızın mənəfələrinə uyğun olaraq bundan sonra da dostluq və əməkdaşlıq ruhunda inkişaf edəcək və genişlənəcəkdir. Bu əlamətdar gündə Size ən xoş arzularımı yetirir, xalqınızda daim əmin-amanlıq və firavənlilik diləyirəm”.

***

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikasının mədəniyyət xadimlerinin “Tərəqqi” medalı ilə təltif edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

***

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikasının mədəniyyət xadimlerinin “Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fəxri diplomu” ilə təltif edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

***

Prezident İlham Əliyev mədəniyyət xadimlərinə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərdi təqaüdünün verilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

getika, sərmaye qoyuluşu, elektroenergetika, turizm sahələrində əməkdaşlığın perspektivləri etrafında fikir mübadiləsi aparıldı. Dövlətimizin başçısı Baş Nazir Georgi Qaxarianın salamlarına görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını Gürcüstanın Baş Nazirinə çatdırmağı xahiş etdi.

Azərbaycan və Vatikan arasında əlaqələr inkişaf edir

Müqəddəs Taxt-Taca rəsmi səfəri çərçivəsində Xarici İşlər naziri Elmar Məmmədyarov Vatikanın xarici dövlətlərlə əlaqələr üzrə katibi (xarici işlər naziri) Pol Richard Qalaqer ilə görüşüb. Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən AZƏRTAC-a verilən məlumatda görə, görüşdə tərəflər Azərbaycan və Vatikan arasında əlaqələrin inkişafından məmənən olduğunu ifadə ediblər.

Qarşı tərəf Heydər Əliyev Fonduñun dəstəyi ilə heyata keçirilən müüm layihələrə istinad edərək Vatikan-da bir sıra tarixi abidelerin bərpası ilə bağlı görülən işləri yüksək qiymətləndirib. Öz növbəsində, nazir Elmar Məmmədyarov Azərbaycanın tarixən müxtəlif mədəniyyətlərin və dinlərin nümayəndələrinin sülh şəraitində birgə yaşadıq məkan olduğunu bildirərək, ölkəmizin milli

tolerantlıq ənənələri əsasında dünyada sülh şəraitində birgəyəşayış, qarşılıqlı hörmət və multikulturalizm ideyalarını təşviq etdiyini bildirib.

Görüş əsnasında nazir Elmar Məmmədyarov Ermenistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli prosesi, Azərbaycanın haqlı mövqeyi, habelə Ermenistanın Azərbaycan işğal olmuş ərazilərində Azərbaycan xalqına aid maddi-mədəni və dini ərsin tələlən və mehv edilməsi siyaseti haqqında məlumat verib. Tərəflər, həmçinin qarşılıqlı maraq

doğuran regional və beynəlxalq məsələlər ətrafında müzakirələr aparıblar.

Azərbaycanın Baş Naziri Gürcüstanın İqtisadiyyat və Davamlı İnkişaf naziri ilə görüşüb

Azərbaycan Respublikasının Baş Naziri Novruz Məmmədov sentyabrın 17-də Gürcüstanın İqtisadiyyat və Davamlı İnkişaf naziri xanım Natiya Turnava ilə görüşüb.

AZƏRTAC xəber verir ki, Baş Nazir Novruz Məmmədov Azərbaycan ilə Gürcüstanın sıx əməkdaşlıq əlaqələrinə malik dost ölkələr olduğunu bildirib. “Öten 27 il ərzində bütün istiqamətlərdə, o cümlədən siyasi, iqtisadi sahələrde ikitərəfli münasibətlərimiz inkişaf edib. Ölkələrimiz arasında energetika, sərmaye qoyuluşu, iqtisadi-ticarət sahələrində de yaxşı əlaqələr qurulub”, - deyə Baş Nazir bildirib.

Novruz Məmmədov Azərbaycan-Gürcüstan-Türkiyə üçtərəfli əməkdaşlıq formatının regionda sabitliyin təmin olunmasına və inkişafa xidmet etdiyini xüsusi vurğulayıb. Ölkələrimiz arasında əlaqələrin daha da inkişafında yüksəksəviyyəli qarşılıqlı səfərlərin əhəmiyyətini qeyd edən Novruz Məmmədov xanım Natiya Turnavanın səfərinin də ikitərəfli münasibətlərimizin inkişafına xidmet etdiyini diqqətə çatdırıb. Baş Nazir yaxın gələcədə Azərbaycan ilə Gürcüstan arasında iqtisadi əməkdaşlıq üzrə birgə hökumətlərarası komissiyanın iclasının keçirilməsinin vacibliyini qeyd edib.

Xalqdan dəstək alan siyaset

Prezident İlham Əliyev: "Bəlkə də dünyada öz vətəndaşına bu qədər qayğı və diqqət göstərən ikinci ölkə yoxdur"

Gəlin müqayisə aparaq ki, hansı dövlətin başçısı öz xalqına bu qədər yaxın və səmimi olub? Bu gün dünyanın istər aparıcı, istərsə də qeyri-aparıcı dövlətlərində baş verən çoxsaylı siyasi kataklizmlər, böhranlar, baş verən və artan narazılıqlar fonunda Azərbaycanda yürüdülən siyaset, əsrərəngiz model olaraq, təqdim olunmaqdadır.

Bu gün planetimizin son 16 illik mənzərəsinə nəzər yetirsək, görərik ki, mövcud vəziyyət heç də ürəkaçan deyil. Yeni münaqişə ocaqlarının yaranması, miqrant probleminin meydana çıxmazı, iqtisadi böhranlar, ayrı-ayrı qütblərdə dayanan dövlətlər arasında müharibə riskinin artması ötən illərin reallığıdır. Lakin Azərbaycanın bu 16 ilde keçdiyi yol tamamile fərqlidir. Belə ki, bu dövrə yürüdülən düşünülmüş və qətiyyətli siyasetin nəticəsi olaraq, Azərbaycan özünün milli mənafələrini və dövlətçilik maraqlarını layiqince qorumağı bacarıb. Ölkəmiz müstəqil siyaseti nəticəsində, bütün beynəlxalq siyasi avantüralardan uzaq durub, hansısa dövləte qarşı tətbiq olunan sanksiyalarla qoşulmayıb. Elə buna görə də, ötən 16 il Azərbaycan üçün dinamik inkişaf, beynəlxalq imicinin yüksəlməsi, regionun lider dövlətinə və dünyanın enerji təhlükəsizliyinin əsas təminatçılarından birinə çevrilmesi dövrü kimi xarakterize olunur.

Möhkəm təmələ və düşünülmüş dərin siyasetə əsaslanan yüksəlş

Sözsüz ki, möhkəm təmələ, düşünülmüş dərin siyasetə əsaslanan yüksəlş yolu Azərbaycanı günbəgün inkişafə, tərəqqiye və modernlaşmaya aparır. Bu isə, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi isə həyata keçirilen düşünülmüş, təmkinli, lakin olduqca cəvlik və qətiyyətli, uzadıqoran siyasetin nəticəsidir. Son 16 ilde Azərbaycanın sosial və iqtisadi inkişaf göstəricilərini artırması, enerji təhlükəsizliyi məsələlərində öz mövqelərini bir qədər də möhkəmləndirdi. Türkçə "Star" zavodunun tikintisinin başa çatdırılması da, Azərbaycanın global uğuru kimi tarixe düşdü.

Bütün bu uğurların mərkəzində Prezident İlham Əliyevin XALQ-İQTİDAR BİRLİYİNİN olmasıdır. Bu faktorу ayrı-ayrı tanınmış beynəlxalq şirkət və təşkilatların apardıqları sorğuların nəticələri də təsdiqləyir. Belə ki, Fransanın "Opinion Way" şirkətinin, bu ilin martında Azərbaycanda keçirdiyi rəy sorğusu göstərdi ki, Prezident İlham Əliyev ölkə vətəndaşlarının yüksək etimadını qazanıb. Çünkü Azərbaycan...

15+1 - inkişaf göstəricilərinin zəngin ili

Məhz qazanılan uğurların nəticəsidir ki, 15 il və son bir ilə uğurlarımız, sözün əsl mənasında, möhtəşəmdir. Ötən bir il Prezi-

dent İlham Əliyevin gələcəyə, perspektivdə ölkəmizin inkişafına hesablanmış iqtisadi kursunun naqəd düzgün və milli maraqlarımıza layiqincə xidmət etdiyini təsdiqləyən nümunələr və tarixi hadisərlər zəngin olub. Son bir ilde "Cənub Qaz Dəhlizi"nin istifadəyə verilməsi ilə respublikamız beynəlxalq enerji təhlükəsizliyi məsələlərində öz mövqelərini bir qədər də möhkəmləndirdi. Türkçə "Star" zavodunun tikintisinin başa çatdırılması da, Azərbaycanın global uğuru kimi tarixe düşdü.

Bütün bu uğurların mərkəzində Prezident İlham Əliyevin XALQ-İQTİDAR BİRLİYİNİN olmasıdır. Bu faktorу ayrı-ayrı tanınmış beynəlxalq şirkət və təşkilatların apardıqları sorğuların nəticələri də təsdiqləyir. Belə ki, Fransanın "Opinion Way" şirkətinin, bu ilin martında Azərbaycanda keçirdiyi rəy sorğusu göstərdi ki, Prezident İlham Əliyev ölkə vətəndaşlarının yüksək etimadını qazanıb.

Sorğunun nəticələrinə görə, respondentlərin 80,1 faizi ölkədəki mövcud ictimai-siyasi və sosial-iqtisadi sabitliyin qorunub-saxlanılmasını Prezident İlham Əliyevin fealiyyətinin ən uğurlu nəticəsi kimi dəyərləndirib. Respondentlərin fikrinə görə, dünyada və bölgədə yaşanan çoxsaylı mənfi proseslərdən asılı olmayıaraq, Azərbaycan son bir ilde ictimai-siyasi sabitlik şəraitində öz dinamik sosial-iqtisadi inkişafını davam etdirib, xalqın əmin-amanlığı və rifahı namine bütün zəruri addımlar atılıb, əhalinin firavan həyatı üçün ardıcıl tədbirlər görülüb. Ölkədə etnik, dini və ictimai-siyasi zəminda sabitlik hökm sürüb və ictimaiyyətdə narahatlıq doğuran ciddi hallar müşahidə edilməyib. Bütün bunlar ölkədaxili vəziyyəti və Azərbay-

can Prezidentinin fealiyyətini yüksək qiymətləndirməyi təmin edən amillər olub. Ele bunun nəticəsidir ki, sorğunun "Prezident İlham Əliyevin son bir ilde gördüyü işləri necə qiymətləndirirsınız" sualına respondentlərin 85,1 faizi, bütövlükdə, müsbət cavab verib. "Azərbaycanda həyata keçirilən sosial-iqtisadi fealiyyəti və bu sahədə Prezident İlham Əliyevin son ildə apardığı islahatları necə qiymətləndirirsınız" sualına sorğuda iştirak edənlərin 90,5 faizi bütövlükdə müsbət cavab verib.

Sorğunun nəticələri, bir daha göstərdi ki, Azərbaycan xalqı Prezident İlham Əliyevin son bir ildəki fealiyyətini, həyata keçirdiyi islahat kursunu, ölkəmizdəki mövcud ictimai-siyasi vəziyyəti, hökumətin daxili və xarici siyasetini yüksək qiymətləndirir. Rəyi soruşulanların Azərbaycandakı möhkəm və davamlı sabitliyi Prezidentin fealiyyətinin birbaşa nəticəsi hesab etməsi isə, sübut edir ki, ölkəmizdəki sabitliyin dayağı xalq-iqtidar birliyidir.

Bu inamın sübutu son 16 ilde çox güclü və sürətli inkişaf edən Azərbaycandır

Son 16 ilde çox güclü və sürətli inkişaf yolu keçən və bu illərdə əldə edilən uğurlar, qarşıya qoyulmuş vəzifələr, bütövlükdə isə, ölkəmizin rəhbərliyi tərəfindən atılan hər bir addım, bilavasitə xalqımızın rifah halının gücləndirilməsinə və müstəqilliyimizin təməllərinin daha möhkəm təməllərə söykənməsinə hesablanıb.

"Əsl siyaset konkret, real iş görməkdən ibarətdir" deyən dövlət başçısı İlham Əliyevin ötən illərdə qəbul etdiyi fundamental qərarlar, imzaladığı sərəncamlar Cənab Prezidentin daim xalqın mənafeyindən çıxış etdiyini, habelə, verdiyi vədlərin sırf əməli fealiyyətə, praqmatizmə söykəndiyini və gerçəkliliyə adekvat olduğunu göstərmişdir.

16 illik Prezidentliyi dövründə Cənab İlham Əliyev xalqın etimadını əməli fealiyyəti, xeyriyi və gərəkli işləri ilə doğrulub. Prezident İlham Əliyevin apardığı siyaset nəticəsində, orta aylıq əməkhaqqı 7, minimum əməkhaqqı isə 6,5 dəfə artıb. Təbii ki, əhalinin sosial cəhətdən qayğıya ehtiyacı olan təbəqəsinin, şəhid ailələrinin, əllilərin, qaçqın və məcburi köçkünlərin problemləri dəim diqqət mərkəzində saxlanılıb. Prezident İlham Əliyevin ötən il keçirilən prezident seçkilərində qələbə qazandıqdan sonra imzaladığı ilk Fermanın şəhid hərbi qulluqçuların vərəsələrinə birdəfəlik ödəmələrin verilməsi haqqında olması deyilənlərin əyani sübutudur. Onu da, vurğulamaq lazımdır ki, bütün şəhid vərəsələrinə birdəfəlik ödənişlərin verilməsi prosesi bu il ərzində başa çatdırılacaq. Bütün bunlar ölkə əhalisinin sosial vəziyyətlərinin yaxşılaşmasına və özlərinin güvenli hiss etmələrində daha geniş imkanlar yaradır.

Bir sözlə, bütün bunlar, bir daha təsdiq edir ki, Azərbaycan dövləti daim öz vətəndaşına qayğı ilə yanaşır, onun rifahının yüksəldilməsini, sosial problemlərinin həllini prioritet vəzifə kimi görür və bu istiqamətdə məqsədyönlü siyaset həyata keçirir.

RƏFIQƏ KAMALQIZI

Sentyabrin 17-də Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin müavini, YAP Sədrinin müavini-icra katibi Əli Əhmədov məktəbililər arasında Ümummilli Lider Heydər Əliyevə həsr olunmuş "Ən yaxşı təqdimat" inşa-yazı müsabiqəsinin qalibi olaraq ali məktəblərə qəbul olunmuş və Yeni Azərbaycan Partiyasının təqaüdü-nü alan bir qrup tələbə ilə görüşüb.

Əli Əhmədov bildirib ki, bu gün ölkədə təhsilin inkişafına əhəmiyyətli yer verilməsi, bu sahədə genişməqyaslı islahatların həyata keçirilməsi Azərbaycanın uğurlu gələcəyinin teminatına xidmət göstərir. "Ən yaxşı təqdimat" müsabiqəsinin əhəmiyyətini qeyd edən Əli Əhmədov Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Azərbaycan xalqı və dövləti üçün göstərdiyi misilsiz xidmətlərdən danışır. O qeyd edib ki, bu müsabiqə Ulu Öndər Heydər Əliyevin zəngin irsinin mənimsənilməsi, gənclərin dövlətçilik məfkurəsinin formalaşması baxımından əhəmiyyət-

40 nəfəri ali məktəblərə qəbul olunduğu üçün YAP-in təqaüdü-nü alacaqlar. Bundan sonra da hər il keçirilən müsabiqədə qalib gələn şagirdlər gələcəkdə ali məktəbə qəbul olunarsa, onlar dördillik təhsil müddətin-də YAP-in təqaüdü-nü alacaqlar. Bu gün Azərbaycan hökumətinin əsas məqsədi gənc nəslin arzuladığı cəmiyyəti gələcəkdə onlara təqdim etməkdir. Bu ümumi məqsədə nail olmaq üçün var gücümüzə çalışırıq".

Əli Əhmədov söyləyib ki, bunun üçün də gənc nəslin daha yaxşı təhsil alması və zəngin biliklərə yiyələnməsi tələb olunur. Yaxşı yaşamağın, cəmiyyətin layiqli vətəndaşı olmağın

yeganə yolu zəngin, etibarlı, dərin biliklərə yiyələnməkdir. Baş nazirin müavini deyib: "Ölkədə gənclərin yaxşı təhsilə sahib olmaları üçün bütün imkanlar yaradılıb. Son illər Azərbaycanda təhsil sahəsində böyük islahatlar həyata keçirilir. İnanıraq ki, Azərbaycanın gələcəyi daha parlaq olacaq. Çünkü bu parlaq gələcəyi yaratmağa qadir olan çox ləyaqətli gənclərimiz yetişib. Onlar gələcəkdə Ulu Öndər Heydər Əliyevin ideyalarını, eləcə də Onun layiqli davamçısı olan Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi tədbirləri layiqince davam etdirmək potensialına malikdirlər".

Görüşdə Əli Əhmədov müstəqil Azərbaycanın keçdiyi inki-

Əli Əhmədov Yeni Azərbaycan Partiyasının təqaüdü-nü alan tələbə-gənclərlə görüşüb

li rol oynayır.

Yeni Azərbaycan Partiyasının müxtəlif layihələr həyata keçirildiyini deyən YAP Sədrinin müavini ən əhəmiyyətli layihələrdən biri də məhz bu müsabiqədir. Onun sözlərine görə, müsabiqənin qalibi olan və ali məktəblərə qəbul olunan tələbələrə partiyamız tərəfindən təqaüd verilir: "Hemin tələbələrdən bir çoxu artıq ali təhsil-lərini başa vurublar, hazırda da xeyli sayıda təqaüd alanlar var. Bu il isə həmin müsabiqənin qaliblərindən olan gənclərdən

şaf yolu ilə bağlı tələbə-gənclə-rə geniş məlumat verib, uğurlu siyaset nəticəsində ölkəmizi daha firəvan gələcək gözlədiyi-ni diqqətə çatdırıb.

Tədbirdə çıxış edən gənclər göztərilən diqqət və qayğıya görə ölkə Prezidenti, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri İlham Əliyevə təşəkkürlerini bildiriblər. Onlar öz bilik və bacarıqları ilə göztərilən etimadı doğruldacaqlarını, ölkəmizin inkişafına töhfə vermək üçün səy-le çalışacaqlarını qeyd ediblər. Sonda xatire şəkli çəkdirilib.

“Virtual müxalifət”

Bas Nazirin müavini, hakim Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) sədr müavini - icra katibi Əli Əhmədov "Virtual müxalifət" adlı məqalə yazıb. *SıA* məqaləni təqdim edir: "Azərbaycanda son vaxtlar yeni müxalifət növünün for-malaşması heç kimə sirr deyil. Qısa şəkildə onu virtual müxalifət adlandırmaq olar. Müxalifətin bu növünün başında Əli Kərimli və xarici ölkələrdə sıginacaq almış fərdlər durur. Qədimdən mövcud olan virtual sözü o şeyi ifadə edir ki, fiziki olaraq mövcud deyil və yalnız kompü-ter şəraitində, fantaziyalarda görü-nür.

Virtual sözü kimin Əli Kərimlinin müxalifçiliyi də qədimdir, 30-dan çox yaşı var. Real müxalifçiliyin bir fayda vermədiyini anladıqdan sonra virtual müxalifçiliyə keçib.

Virtual müxalifet özülüyündə siyasi prosesin ciddi iştirakçısı deyil. Belə olanda sual yarana bilər ki, bəs niyə ona diqqət ayırmalı olurraq. Bax bunun səbəbi var. Əvvəla, bir neçə personalı çıxmışsa, virtual müxalifətin “nümayəndələri” kimi özünü təqdim edənlər əslində pərdə arxasındadır və bu-na görə də kimliyi bəlli deyil. Sosial şəbəkələrdə özünü Azərbaycan müxalifətcisi kimi təqdim edib “canfəşanlıq” göstətənlər tamamilə mümkünəndür ki, azərbaycanlı və Azərbaycan vətəndaşı olmasın. Sosial şəbəkələrin yaratdığı anonimlik şəraiti bunu tamamilə mümkün edir. Son vaxtlar ölkədə siyasi proseslərə xarici müdaxilələr barədə aparılan diskussiyalar müəyyən dərəcədə həm də bu devilənlərlə əlaqədardır.

İkincisi, siyasi proses vətəndaşın şəxsi iştirakını nəzərdə tutur, çünkü söhbət konkret insanın iradəsinin ifadə olunmasından gedir. Yenə də həmin anonimlik, uydurma adlardan istifadə edilməsi belə bir şərtin reallaşmasını qeyri-mümkün edir. Fikir bildirən kimdir, etiraz edən kimdir, çağrıış edən kimdir - bilinmir. Məlum deyil heç belə bir insan varmı, yaxud bir nəfər müxalif qondarma adlarla neçə nəfər kimi özünü təqdim edir. Demokratiyanın fundamental tələblərindən olan "bir nəfər bir səs" prinsipi sosial şəbəkələrde beləcə ayaqlar altına atılır və nəticədə haqqında söhbət etdiyimiz virtual müxalif varanır.

Üçüncüsü, virtual müxalifet siyasi prosesin çirkabla, mənəviyyatlıqla doldurulmasına, mənəvi dəyərlərin tapdalanmasına unikal imkan yaradır. Sosial şəbəkələrdə müxalifətin təmsilçilərinin davranışları artıq nəinki hamiya bəllidir, hətta çox ciddi ictimai narazılıq yaratmağa başlayıb. Görünən odur ki, cəmiyyətdə nə qədər ciddi mədəniyyət qıtlığından, mənəvi çatışmazlıqdan əziyyət çəkən, adı tərbiyəsi olmayan varsa, hamısı virtual müxalifətin "siyasi qəhrəmanları"na çevrilib və mahiyyət etibarilə hakimiyyət iddiasında olan Əli Kərimlinin "kölgə hökumətini" təşkil edirlər. Təsəvvür edirsinizmi, kim daha pis tərbiyəsizlik edir-sə, daha ağır söyüslər söyürse, o, gələcək virtual hakimiyyətdə daha yüksək vəzifələrə iddia edə biləcek. Lazımı təhsili, əxlaqi, mənəvi keyfiyyətləri olmayanlar, ancaq söyüş söyməyi, insanı təhqir etməyi bacaranlar və hakimiyyət iddiaçıları... Xatırlayırsınızsa, biz bu yolu bir dəfə keçmişik. 1992-1993-cü illərdə. Onda da bu yolla hakimiyyətə gələnlərin en "parlaq" nümayəndələrindən biri məhz Əli Kərimli idi. Fərqli bundadır ki, əvvəller o, söyüş söyənlər komandasının sırávi üzvü idi, indi isə komanda-nın başında durur, təapsiqlər verir

Dördüncüsü, söyüş ve tehqirlər virtual müxalifin təkcə əxlaq məsələsi deyil. Söyüş söyməyi bacarmaq üçün əxlaqi keyfiyyətlərin çatışmazlığı mütləq şərtidir. Bununla belə, unudulmamalıdır ki, virtual müxalif-

fətin söyüş və təhqirləri düşünülmüş taktikadır. Onlar anlayır ki, rəqabət apardıqları Yeni Azərbaycan Partiyasının yüksək təbəyesi, əxlaqi, mədəniyyəti ilə seçilmiş üzvlərinə qarşı intellektual yarışda qalib gəlmək imkanına malik deyillər. Ona görə də virtual müxalifətin ifasında siyasi-intellektual diskussiyaların yerini söyüş və təhqirlər tutur. Yəqin bir də ona ümid edirlər ki, mənəvi terror vasitəsilə Yeni Azərbaycan Partiyasının ləyaqətli insanlarını, gəncləri, oğlan ve qızları çirkindirib mübarizə meydandasında tək qalacaqlar. Ancaq başa düşə bilənlər ki, bu mənəviyyat, bu əxlaqla, bu cüüməbarizə forması ilə tamam tək qalıblar. Camiyət onlardan üz döndərib.

Azərbaycan cəmiyyəti əxlaqi keyfiyyətləri yerində olmayan mənəvi terrorçuların və qarağırıuhn hərəketlərinə layiqli cavab verməyin yolunu yaxşı bilir. Belə olmasayı, nə keçən əsrin 90-ci illərinin total böhranından, dövlətin iflasından xilas olmaq nə də ölkəni qısa müddətdə bu qədər inkisaf etdirmək, müasirləşdirmək və gücləndirmək olardı”.

Beynəlxalq Münasibətlərin Təhlili Mərkəzində “Əsrin müqaviləsi”nin 25 illiyi ilə bağlı seminar keçirilib

Sentyabrın 17-da
Beynəlxalq Münasi-
batların Təhlili Mər-
kəzində (BMTM) “Əsrin
müqaviləsi”nin 25 illiyi ilə
bağlı seminar keçirilib.

AZERTAC xəber verir ki, tədbiri Mərkəzin idarə Heyətinin sədri Fərid Şəfiyev açıb. O bildirib ki, 1994-cü ildə Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti ilə dövranın tanınmış neft şirkət-

imzalanmasından sonra Azərbaycanda neft hasilatı 5 dəfəyə yaxın artdı. Uğurla tətbiq edilən neft strategiyası nəticəsində antik platformaların tikintisindən tutmuş dərinsulu hissələrdə qazma işlərinə, neft-qaz hasilatına kimi dəyer zəncirinin bütün mərhələlərində Azərbaycan yerli imkanlarla bu işlərin öhdəsində gələ bilib.

Energetika nazirinin müavin
Elnur Soltanov “Əsrin müqavilə

si"nin həm karbohidrogen ehti yatlarının miqdarına, həm də qoyulan sərmayelerin həcmindən gərə dünya miqyasında bağlanan ən iri sazişlərdən biri olduğunu deyib. Qeyd edib ki, o vaxtdan bəri "Azəri", "Çıraq", "Güneşli" yataqlarının işlenilməsinə təqrir bən 33 milyard dollardan çox sərmayə qoyulub. Bu gün bütün Azərbaycan xalqı bu sazişin gözəl nəticelərini öz həyatında görür. "Əsrin müqaviləsi"nin imzalanmasından ötən 25 il ərzində Azərbaycanın ümumi daxili məhsulu 216 dəfə, adambaşına

düşən məhsul isə 162 dəfə artırılsın. Ölkədə işsizlik səviyyəsi 3 dəfə yüksəlmiş, yoxsulluq isə 10 dəfədən çox azalıb.

BP-nin Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiye regionu üzrə əlaqələr, xarici işlər və strategiya üzrə vitse-prezidenti Bəxtiyar Aslanbəyli bildirib ki, dünyada ən zəngin qaz yataqlarından biri olan "Şahdəniz" keçən əsrin ortalarında azerbaycanlı geoloqlar tərəfindən keşf edilib, lakin müvafiq texnologiyaların olmaması nə görə istismarı dayandırılıb. Yatağın potensial imkanları təyin edilməyib. 1996-cı ilde Azərbay-

can Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin beynəlxalq neft şirkətləri ilə yaratdığı konsorsium yatağı qazla zəngin olmasını aşkar edib və nəticə gözləniləndən böyük olub. Yataqda 1,2 trilyon kubmetr qazın olması ehtimal edilir. Bu, dünyada azsaylı nəhəng qaz yataqlarından biri hesab olunur. Sonrakı illerdə "Ümid" və "Abşeron" yataqlarının keşfi Azərbaycanın böyük qaz ehtiyatlarına sahib olduğunu təsdiq etdi. Bununla da Azərbaycanın təbii resurslar tarixində yeni bir sahifə açıldı.

ABŞ-in Corctaun Universitetinin professoru Brenda Saffer "Əsrin müqaviləsi"nin Azərbaycanda çətin siyasi proseslərin cərəyan etdiyi bir dövrde imzalandığını qeyd edib. O vurğulayıb ki, buna baxmayaraq, hərtərəfli strategiya ilə müqavilənin imzalanması və aparıcı beynəlxalq şirkətlərin regiona cəlb edilməsi mümkün oldu. Amerikalı professor Azərbaycanın bu gün də etibarlı tərəfdəş olduğunu söyləyib. Seminar sual-cavab sessiyası ilə davam etdirilib.

Cəmiyyətimiz xaricdəki "mühacirlər"in əsl simasını görür

Milli Məclisin deputati Nəriman Əliyevin yap.org.az-a müsahibəsi

- Nəriman müəllim, ölkəmizdə davamlı olaraq həyata keçirilən islahatlar yeni inkişaf perspektivlərinə necə təsir edir?

- Ümumiyyətlə, Azərbaycanın inkişaf modelinin ən səciyyəvi cəhətlərindən biri ölkədə genişməzmunlu islahatların həyata keçirilməsi ilə bağlıdır. Ölkəmizdə prioritet sahələrin üstün inkişafının təmin edilməsinə hesablanan islahatlar həyata keçirilər, kən mütəqələ qlobal miqyasda meydana çıxan yeni çağırışlar nəzərə alınır, eyni zamanda, mövcud daxili potensial və cəmiyyətin sosial sifarişləri əsas götürülür. Belə bir rasiyalı vəhdətin təmin edilməsi öz növbəsində islahatların uğurla həyata keçirilməsini və bunun nəticəsi olaraq respublikamızın bütün istiqamətlərde böyük uğurlara imza atmasını şərtləndirir.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin müəyyənləşdiriyi siyasi xətti bütün istiqamətlərde uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyev son 16 ilde ölkəmizdə islahatlar kursunu daha da dərinləşdirib. 2003-cü ildən bəri Azərbaycanda Prezident İlham Əliyevin siyasi iradəsi əsasında ölkənin inkişafının ardıcılığını təmin etmək, milli iqtisadiyyatın rəqabətqabiliyyətliliyini gücləndirmek məqsədile yeni nəsil iqtisadi islahatlar həyata keçirilir. Aparılan islahatlar indiki şəraitdə Azərbaycanın qarşısında yeni inkişaf perspektivləri açan fundamental faktorlar qismində çıxış edir.

Bilirsiz ki, hazırda Azərbaycan dünyada dinamik inkişaf edən və yüksək rəqabət qabiliyyətinə malik iqtisadiyyata malikdir. Son 16 ilde həyata keçirilən müxtəlif təşviq tədbirləri, islahatlar və maliyyə təminatının gücləndirilməsi sayəsində milli iqtisadiyyatımız 3,3 dəfədən çox artıb ki, bu da dünya üzrə yüksək göstəricidir. Əlamətdar haldır ki, son illərdə milli iqtisadiyyatımızda neft-dənəkar sektorun xüsusi çəkisi getdikcə artır. Hazırda ölkəmizdə ÜDM istehsalında qeyri-neft sektorunun xüsusi çəkisi 70 faizi ötüb.

- Azərbaycanın inkişafını gözü görməyən qüvvələr son vaxtlar yenə də fəallaşıblar. Bu qüvvələrin apardıqları qarayaxma kampaniyası hansı məqsədlərə xidmət edir?

- Qeyd etdiyim kimi, Azərbaycan dinamik inkişaf yolunda inamlı irəliləyir, ölkəmizin beynəlxalq mövqeyi davamlı olaraq möhkəmlənir. Bununla yanaşı, ölkəmizdə zamanın çağırışlarına uyğun olaraq geniş-miqyaslı islahatlar həyata keçirilir, ölkəmizin qüdretinin daha da artmasına xidmət edən mühüm addımlar atılır. Bu il ərzində Prezident İlham Əliyevin imzaladığı Fərman və sərəncamlara uyğun olaraq həyata keçirilən tədbirlər sosial, iqtisadi və digər sahələri əhatə edən islahatların davamlı xarakter daşıdığını göstərir. Yeni bütün bu tədbirlər uzunmüddətli islahatlar paketinin tərkib hissəsidir. Təbii ki, bu reallıqlar anti-Azərbaycan dairələri narahat edir və həmin qüvvələr ölkəmizə qarşı xaricdəki "mühacir müxalifəti"ndən və "beşinci kalon"dan istifadə edirlər. Onların məqsədi Azərbaycanın

inkişafına, vətəndaşların sosial rifahının daha da yaxşılaşmasına xidmət edən, qarşıya qoyulan hədəflərə çatmağa imkan verən tədbirlərin, islahatların və müsbət reallıqların üzərinə kölgə salmaqdır. Onlar, həmçinin müxtəlif ideoloji təxbətlər vasitəsilə ölkədə ictimai-siyasi sabitliyin pozulmasına çalışırlar. Amma bütün bu cəhdərələr faydası və nəticəsizdir. Azərbaycanda xalq-iqtidár birliyi mövcuddur, ölkədə sabitlik və inkişaf hökm sürür. Azərbaycan xalqı reallıqları görür və yüksək qiymətləndirir. Azərbaycan Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə böyük inkişaf yolu keçərək regionun lider dövlətinə çevrilib, paytaxt Bakının və regionların siması əhəmiyyətli dərəcədə dəyişilib, əhalinin sosial müdafiəsi daha da gücləndirilib və bütün bunlar Azərbaycanın qüdretinin artmasını təmin edib. Bütün bu reallıqlar rəğmən ölkə vətəndaşları Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən siyaseti yüksək qiymətləndirir, bu siyasetin Azərbaycanın gələcək inkişafının əsası olduğunu anlayır və dövlət başçısına, Onun siyasetinə böyük inamını ifadə edirlər. Ona görə də Azərbaycan əleyhinə qarayaxma kampaniyası aparanların, o cümlədən sosial şəbəkələrdə yalan məlumatlar yayanların "fəaliyyət"i xalq tərəfindən ciddi nərazılıqla karşılaşır.

- Erməniparəst dairələrin sifarişlərini yerinə yetirən xaricdəki anti-milli ünsürlər Azərbaycan xalqına və dövlətinə qarşı təhqir kampaniyası aparırlar. Onların vasitəsilə maraqlı dairələr ölkəmizdəki siyasi proseslərə müdaxilə etməyə cəhd göstərirlər. Bununla bağlı fikirləriniz nədən ibarətdir?

- Azərbaycan xalqı yaşatdığı və təbliğ etdiyi ümumbehəri və mütərəqqi ideyaları, adət-ənənələri, milli xüsusiyyətləri ilə fərqlənir. Digər tərəfdən, milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunması, təbliği əsas məsələlərdən biri kimi hər bir azərbaycanının qarşısında duran mühüm vəzifələrdəndir. Təessüf ki, milli maraqlara zidd mövqə tutan, ermənilərin maraqlarının müdafiəcisinə çevrilmiş anti-milli ünsürlər Azərbaycan xalqını, onun milli-mənəvi dəyərlərini hədəfə alırlar, təhqir kampaniyası aparırlar. Onlar Azərbaycan xalqının milli xüsusiyyətlərinə qarşı təhqirəmiz fikirlər səsləndirməklə əsl simalarını ortaya qoymuş olurlar. Şübhəsiz ki, anti-Azərbaycan dairələrinə aletinə çevrilmiş bu ünsürlərin təhqir kampaniyası cəmiyyətde böyük hiddət və nərazılıqla karşılaşır. Cəmiyyət nümayəndələri bu cür kampaniyaların məhz erməniparəst dairələrin sifariş əsasında həyata keçirildiyini bilir, "sapı özümüzdən olan baltalar"ın çirkin əməllərinin yolverilməz olduğunu qətiyyətlə ifadə edir.

Əlbəttə ki, həmin "mühacirlər" xaricdəki dairələrdən maliyyə dəstəyi alır. Ona görə də, onların sifarişlərini yerinə yetirməyə məhkəmələr. Cəmiyyətimiz bu adamların əsl simasını görür. Bu səbəbdən də, onların hər hansı texribatçı çağırışları rədd edilir və bundan sonra da belə olmalıdır.

Hikmət Hacıyev: "Bu gün Azərbaycan beynəlxalq enerji bazarında etibarlı tərəfdaş kimi tanınır"

5 il əvvəl ulu öndər Heydər Əliyevin müəyyən etdiyi neft strategiyası əsasında Azərbaycan üçün çox çətin bir geosiyasi dövrə, ölkəmizin üzləşdiyi tehlükələrin və risklərin fonunda beynəlxalq aparıcı şirkətlərlə "Ösrin müqaviləsi" imzalandı. Azərbaycan uğurlu enerji strategiyasının, enerji diplomatiyasının əsasını qoyma. Bu gün Azərbaycan beynəlxalq enerji bazarında etibarlı tərəfdaş kimi tanınır.

AZERTAC xəbər verir ki, bu sözü Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının xarici siyaset məsələləri şöbəsinin müdürü Hikmət Hacıyev jurnalistlərə müsahibəsində deyib.

H.Hacıyev bildirib ki, Azərbaycanın neft istehsalçısı ölkəsi olmasına baxmayaraq, uzun illər neft bir çox hallarda Azərbaycan xalqının bilavasitə mənafəyinə xidmət etməyib: "Ösrin müqaviləsi"nin imzalanması ilə yeni bir neft erası başladı ki, bunun da nəticə etibarı ilə menfaətin bilavasitə Azərbaycan Respublikası, Azərbaycan xalqı gördü. Azərbaycanın həyata keçirdiyi uğurlu enerji strategiyası ölkəmizin müstəqilliyinin, çicəklənməsinin, iqtisadi inkişafının temeli olmaqla bərabər, beynəlxalq müstəvidə də, regional müstəvidə də enerji təhlükəsizliyinə ciddi şəkildə töhfə verən bir amil olmuşdur. Azərbaycanın enerji strategiyasının vacib təməl prinsiplərdən biri də onun şəffaf və uğurlu şəkildə idarə olunması mexanizmidir. Bu gün Azərbaycanın enerji strategiyasının növbəti vacib bir təməl nöqtəsi vardır. Bu gün Azərbaycanın enerji strategiyasının növbəti vacib bir təməl nöqtəsi vardır. TANAP və TAP layihələri artıq özünə icrasının son mərhələlərinə qədəm qoymaqdadır və biz də ümidi edirik ki, tərəfdaşlarımızla birlikdə bu layihənin tezliklə məntiqi sonuna çatdırılmasına nail olacaqıq və Azərbaycan özünün qaz resursları ilə Avropanın enerji təhlükəsizliyinə öz töhfəsini verəcək.

YAP nümayəndə heyətinin Çinə səfəri başa çatıb

Yeni Azərbaycan Partiyası ilə Çin Communist Partiyası arasında əlaqələrin 20 illik yubileyi münasibətə ÇKP-nin dəvəti ilə Çin Xalq Respublikasında səfərdə olan YAP nümayəndə heyəti sentyabrın 17-də Bakıya qayıdır.

YAP Siyasi Şurasının üzvü, Milli Məclisin komitə sədri Hadi Rəcəblinin rəhbərliyi ilə 19 nefərdən ibarət heyət səfər çərçivəsində ÇKP MK-nin Beynə-

xalq eləqələr şöbəsinin 6-ci Departamentiñ reis müavini Van Min, ÇKP MK-nin Ali Partiya Məktəbinin beynəlxalq əməkdaşlıq şöbəsinin direktoru xanım Dun Tsin və Məktəbin təhsil şöbəsinin direktoru xanım Lo Mintsi, ÇKP MK-nin Beynəlxalq şöbəsinin nazir səviyyəsində rəhbəri Sun Tao və digər şəxslər görüşlər keçirib, YAP və ÇKP, Azərbaycan və Çin xalqları arasındakı dostluq münasibətləri, Çinin "Bir keçim - bir yol" təşəbbüsünün reallaşmasında Azərbaycanın rolü müzakirə olunub, dövlət idarəciliyi sahəsində iki ölkə arasında təcrübə mübadiləsi aparılıb.

Həmçinin, 11-16 sentyabr tarixlərini əhatə edən səfər çərçivəsində YAP nümayəndə heyəti Pekində "Quqon" İmperator sarayı, Böyük Çin səddini, Şanxayda "Şərqiñ mirvarisi" adlanan teleqülləni, Çinşan rayonunda yerləşən "Fencin qədim şəhəri" və Sühoy rayonunda yerləşən "Mehriban qonşuluq" mərkəzini ziyarət edib. Qeyd edək ki, nümayəndə heyətinin görüşlərində Azərbaycan Respublikasının Çindəki fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Əkrəm Zeynallı iştirak edib.

Dövlət Sərhəd Xidmətinin Xüsusi Məktəbində və Akademiyasında təntənəli mərasimlər keçirilib

2019-2020-ci tədris ilinin başlanması ilə əlaqədar Dövlət Sərhəd Xidmətinin (DSX) Xüsusi Məktəbində və Akademiyasında təntənəli mərasimlər keçirilib. DSX-nin metbuat mərkəzindən AZERTAC-a bildirilər ki, dövlət himniñ ifası ilə başlanan tədbirlərdə Dövlət Sərhəd Xidməti rəisinin birinci müavini general-leytenant Rəşad Sadıqov yeni tədris ilinin başlanması münasibətilə Xidmətin reisi general-polkovnik Elçin Quliyevin təbrikini şəxsi heyətə çatdırıb.

Tədbirlərdə ulu öndər Heydər Əliyevin dövlət sərhədçimizin qorunması, Azərbaycan sərhəd mühafizəsinin formallaşması və inkişafı istiqamətinə dəkəmətləri, böyük dövlət xadiminin müəyyənləşdirildiyi milli sərhəd strategiyasının Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Ali Baş Komandanlığı altında uğurla həyata keçirilməsi sayesində ölkəmizin sərhəd təhlükəsizliyinin təmin edilmesi sahəsində yüksək nailiyyətlərin əldə olunduğu, o cümlədən peşəkar sərhədçi kadrların hazırlanması üçün 11 illik mükəmmel herbi təhsil sisteminin yaradıldığı qeyd edilib.

Milli sərhədçi kadrların hazırlanmasına xüsusi önem verən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı

formalaşdırılmasında və zəruri tədris bazası ilə təchiz olunmasında Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın xidmətləri xüsusi qeyd edilib. Fealiyyət göstərdiyi qısa müddət ərzində Dövlət Sərhəd Xidmətinin Xüsusi Məktəbinin çox böyük nüfuz qazanması, məktəbdə təhsil almaq arzusunda olanların sayının qəbul planından dəfələrlə çox olması, məktəbə olan xüsusi maraqlı nezərə alınaraq Heydər Əliyev Fonduun dəstəyi ilə məktəbin yeni korpusunun inşa edilməsi, 2018-ci il martın 5-de Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva tərəfindən həmin korpusun açılışının edilməsi, bununla da kursantların sayının 3 dəfəyədək artırılması imkanının yaranması qeyd

edilib.

Dövlət Sərhəd Xidmətinin Xüsusi Məktəbində kursantlar üçün yaradılmış təhsil və yaşayış şəraiti ilə yaxından tanış olan valideynlər ölkə rəhbərliyinə minnətdarlıqlarını bildirib və övladlarını təbrik ediblər. Sentyabrın 17-də DSX-nin Akademiyasında yeni inşa edilmiş tədris korpusu da istifadəyə verilib. Yeni tədris korpusunda yüksək səviyyəli herbi təhsilin verilməsi, nəzəri biliklərin və praktiki vərdişlərin kursantlar tərəfindən mənimənilməsi üçün en müasir avadanlıqla təchiz edilmiş dənizçilik, sərhəd təhlükəsizliyi və aviasiya kafedraları, topoqrafiya, atəş hazırlığı, herbi mühəndis hazırlığı, rabitə hazırlığı sınıfları, rahat kazarma otaqları, 440 nəfərlik akt zalı, 270 nəfərlik mühazirə zalı və kitabxana, həmçinin kursantların idman saatlarında məşğul olmaları üçün müasir standartlara cavab verən idman zalı, zəruri avadanlıqla təchiz edilmiş digər xidməti otaqlar istifadəyə verilib. Tədbirlər kursantların təntənəli marşla tribuna öündən keçidi ilə başa çatıb.

la vurgulanıb.

Əsas məqsədi ölkə Prezidentine, dövlətinə, xalqına sadıq, yüksək səviyyədə təlim və təhsil almış, fiziki və mənəvi cəhətdən sağlam, vətənpərvər Azərbaycan övladlarının yetişdirilməsi olan Dövlət Sərhəd Xidmətinin Xüsusi Məktəbinin yaradılmasında,

Jurnalist təşkilatları üçün elan edilmiş müsabiqənin qalibləri açıqlanıb

Sentyabrın 17-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütüvə İnfomasiya Vəstələrinin inkişafına Dövlət Dəstəyi Fonduun Müşahidə Şurasının növbəti iclası keçirilib. Müşahidə Şurasının sədri Həsən Həsənov iclası açıq elan edərək gündəlikdəki məsələlər barədə məlumat verib:

1. Fondu jurnalist təşkilatları üçün "Azərbaycan media məkanında ədəbi dilin qorunması" və "Jurnalist peşəkarlığının artırılması" mövzularında elan etdiyi müsabiqəyə təqdim olunmuş sənədlərin müzakirəsi; 2. Cari məsələlər.

Gündəlikdəki birinci məsələ barədə məlumat vermək üçün söz Fondu icraçı direktoru Vüqar Səfərliyə verilib. İcraçı direktor jurnalistlərin peşəkarlıq səviyyəsinin yüksəldilməsi və mediada ədəbi dilin normalarının qorunması məqsədilə Fondu 2019-cu il sentyabrın 3-dən 13-dək jurnalist təşkilatları üçün enənəvi olaraq "Azərbaycanın media məkanında ədəbi dilin qorunması", "Azərbaycan teleradio məkanında ədəbi dilin qorunması" və "Jurnalist peşəkarlığının artırılması" mövzularında müsabiqələr elan etdiyini diqqətə çatdırıb. V.Səfərli müsabiqəyə 3 təşkilatın - Azərbaycan Metbuat Şurası, Jurnalistlərin Həmkarlar İttifaqı və Elektron Mediaya Yardım Fonduun sənəd təqdim etdiklərini bildirib.

Sonra müsabiqəyə təqdim edilmiş sənədlər Müşahidə Şurasının üzvlərinə paylanıb və məsələ ətrafında müzakirələr aparılıb. Şuranın sədri Həsən Həsənov, Üzvlərdən - Behruz Quliyev, Ramiz Əskər, Əvəz Rüstəmov və Rasim Həsənov mediada ədəbi dilin qorunması və jurnalistlərin peşəkarlıq səviyyəsinin yüksəldilməsi məqsədilə jurnalist təşkilatları üçün keçirilmiş müsabiqənin əhəmiyyətini öne çəkiblər. Müzakirələr zamanı Azərbaycan Metbuat Şurasının, Jurnalistlərin Həmkarlar İttifaqının və Elektron Mediaya Yardım Fonduun təqdim etdikləri sənədlərin qaydasında olduğu, maddi-texniki bazalarının tələblərə cavab verdiyi, habelə çoxillik təcrübələri xüsusi vurğulanıb, onların təqdim etdikləri layihə təklifləri müsbət dəyərləndirilib.

Müzakirələrin sonunda Azərbaycan Metbuat Şurası, Jurnalistlərin Həmkarlar İttifaqı və Elektron Mediaya Yardım Fonduun müsabiqənin qalibləri elan edilməsi, onların her birinə mərhələli şəkildə 20.000 (iyirmi min) manat məbləğində vəsaitin ayrılması barədə qərar qəbul olunub.

Cari məsələlərin müzakirəsi zamanı icraçı direktor Vüqar Səfərli Fondu perspektiv fəaliyyət istiqamətləri barədə məlumat verib.

Koçaryan yenə həbsdə qaldı!

Amma Danibekyanın rəhbəri olduğu Yerevanın ictimai hüquq məhkəməsi Ermənistanın sabiq Prezidenti Robert Koçaryanın həbsdə qalması ilə bağlı qərar qəbul edib. SIA "Sputnik Ermenistan" istinadən xəber verir ki, Danibekyan Koçaryan tərəfinin sabiq prezidenti dərhal azad etməsi ilə bağlı şikayətini rədd edib. O bildirib ki, sabiq prezent qərarından Apellyasiya Məhkəməsinə şikayət edə bilər. Qeyd edək ki, sentyabrın 12-də Koçaryanın vəkilleri sabiq prezidentə qarşı azadlıqlan məhrumətmə qərarının dəyişdirilməsi ilə bağlı müraciət edib. Xatırladaq ki, sabiq prezident 2008-ci il martın 1-de baş tutan aksiyaların dağıldılması işi üzrə konstitusiya quruluşunu devirməkdə ittihad edilir. R.Koçaryan 2018-ci ildə iki dəfə hebs olunub. Bu il iyunun 25-də isə onun barəsində üçüncü dəfə hebs qərarı çıxarılib.

“Əsrin müqaviləsi”- Azərbaycanın neft tarixində yeni mərhələ!

Bu il Azərbaycanın neft sənayesi tarixində özünəməxsus yeri olan “Əsrin müqaviləsi”nin imzalanmasının 25-ci il-dönmüdüdür. “Əsrin müqaviləsi” 1994-cü il sentyabrın 20-də Bakıda “Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda “Azəri”, “Çıraq” yataqlarının və “Güneşli” yatağının dərinlikdə yerləşən hissəsinin birgə işlənməsi və neft hasilatının pay bölgüsü haqqında” 7 ölkənin 11 ən iri neft şirkəti ilə imzalanan müqavilədir. “Əsrin müqaviləsi”nin ölkənin neft sənayesinin inkişafindakı əhəmiyyətini nəzərə alaraq istehsalatçı alim, geologiya-mineraloziya elmləri doktoru, faydalı qazıntılarının geofiziki axtarış üsulları ixtisası üzrə dosent-assistant professor Hümbət Vəliyevin məqaləsini təqdim edirik.

Azərbaycan öz dövlət müstəqiliyini möhkəmləndirmək, iqtisadiyatını yenidən qurmaq üçün neft sənayesine böyük həcmdə kapital cəlb etmək məqsədilə xarici dövlətlərlə iqtisadi və siyasi əlaqələr qurrdı. Azərbaycan məhz bunun üçün Xəzərin neft və qaz ehtiyatlarının xarici şirkətlərə birgə işlənməsi yolunu tutdu. Xalqın təkidi ilə 1993-cü il iyunun 15-də Azərbaycan Ali Sovetinin sədri seçilən ulu önder Heydər Əliyev qurduğu yeni hökumətin qarşılaşdığı iqtisadi çətinliklərin həlli yollarından biri məhz neft və qaz strategiyasını daha mü-

zim idi. Dövlət dünyadan lider neft ölkələri - ABŞ, Böyük Britaniya, Norveç və başqaları ilə birgə iş birliyi qurmaq yolunu seçdi. Çünkü neft sənayesi böyük sərməyə qoyuluşu və müasir qazına texnologiyası tələb edirdi. Bele imkanları olan ölkələr, xüsusilə də dənizdə bu riskə təklikdə getmek istəmirdi. Həmin dövrde dünyadan inkişaf etmiş ölkələrinin neft şirkətlərinin diqqəti Azərbaycanda idi. Onlar Azərbaycanın neft ehtiyatlarının olduqca çox olduğunu bilir, ölkə ərazisində zəngin neft-qaz yataqlarının varlığından məlumatlı idilər. Azərbay-

Əliyev yeni neft siyasetini həyata keçirmək məqsədilə 1994-cü ilin fevralında Böyük Britaniyaya səfər etdi. Bu səfər zamanı Azərbaycan və Böyük Britaniya arasında 8 hökumətlərarası müqavilə, o cümlədən də “Neft sənayesi sahəsində əməkdaşlıq haqqında” saziş imzalandı. Danışqlarda, həmçinin Böyük Britaniyanın “British Petroleum” (BP) şirkətinə “Çıraq” və “Azəri” yataqlarının işlənməsi üzrə yaradılmış beynəlxalq konsorsiumda prioritet yer, o cümlədən konsorsiumun qərbi iştirakçıları üçün ümumi investisiya payında 31 faiz yer ayrıldı. Bundan əlavə, ulu önder Heydər Əliyev İngilis-Norveç alyansı olan “British Petroleum”-“Statoil”un geləcəkdə “Şahdəniz” neft yatağının işlənməsi üzrə bağlanacaq müqaviləde xüsusi hüquqa malik olması məsələsinə de razılıq verdi. Ümummilli lider Heydər Əliyevin Böyük Britaniyaya rəsmi səfərinən sonra beynəlxalq konsorsium-

son mərhələsini aparan Azərbaycan nümayəndə heyəti milli maraq-lara tamamilə cavab verən müqavilə şərtləri hazırladı. Bu danışqların nəticəsində 1994-cü il sentyabrın 20-də Bakının möhtəşəm Gülüstan sarayında “Əsrin müqaviləsi” kimi tarixi bir ad almış ilk neft müqaviləsi imzalandı. Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda “Azəri”, “Çıraq” və “Güneşli” yataqlarının birgə işlənməsi və hasilatın pay bölgüsü haqqında sazişin (HPBS) imzalanması ilə ölkəmizin neft sənayesi tarixində tamamilə yeni bir sehifə açıldı. Azərbaycanın neft sənayesinin, ümumiyyətlə iqtisadiyyatının inkişafında, bütün xalqımızın güzərən yaxşılaşmasına yeni dövrün əsasını qoyan “Əsrin müqaviləsi”nin imzalanması ilə başlanmış iş XXI əsrde Azərbaycanın dinamik inkişaf yolunu müyyəyen etdi. Bu sazişdə 7 ölkənin 11 neft şirkəti təmsil olunurdu. Həmin müqaviləyə əsasən, Azərbaycanın dəniz yataqları olan “Çıraq”, “Azəri” və “Güneşli” yataqlarının mənimşənilmesi 30 il müddətinə nəzərdə tutulurdu. 1994-cü ilin dekabrında “Əsrin müqaviləsi” Azərbaycan parlamentində təsdiq edildi.

“Əsrin müqaviləsi”的 imzalanması və uğurla həyata keçirilməsi nəticəsində Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə nüfuzu xeyli yüksəldi. Həmin dövrda ABŞ Prezidenti Bill Clinton, Böyük Britaniyanın Baş naziri Toni Bleyer, Türkiye Prezidenti Süleyman Demirel, Yaponiyanın Baş naziri, Norveçin, Belçikanın baş nazirləri, Gürcüstan Prezidenti Eduard Şevardnadze, Özbəkistan Prezidenti İslam Kərimov, Qazaxistən Prezidenti Nursultan Nazarbaev, Səudiyyə Ərəbistanın kralı və bir sıra başqa dövlətlərin başçıları Azərbaycanın dünyadan bir çox dövlətlərinin iştirak etdiyi neft şirkətlərinin birgə işlərini, “Əsrin müqaviləsi”ni yüksək qiymətləndirdi.

kəmmel həyata keçirmək idi. Ölkənin maliyyə vəsaitinin məhdudluğunu, neft-qaz sənayesinin müasir dünya texnologiyalarından geri qalması xarici neft şirkətləri bu sahəyə sərmayə qoyuluşuna cəlb etmək zərurətini yaratmışdı. Lakin xarici ölkələrin neft şirkətləri Azərbaycanın müstəqilliyinin daimi olmayıacağından ehtiyat edir, onlar Azərbaycanın neft sənayesine sərmayə qoymaqdan çekinirdilər. Belə çətin və mürəkkəb vaxtda siyasi rehbərliyə gələn ümummilli lider Heydər Əliyev respublikanın neft sənayesini ilə daha yaxından məşğul olmuşa başladı. O vaxt “Azəri”, “Çıraq” və “Güneşli” yatağının dərinləşdirilməsi üçün iki variantdan birini seçmək - ya ölkəmizin maliyyə-iqtisadi vəziyyətinin düzəlməsi üçün 30-40 il gözləmeli, ya da xarici neft şirkətlərini respublikaya dəvət etmək la-

can neftinin keçmiş sovet ölkəsinin inkişafında müstəsna rolü olmuş, ancaq Azərbaycan xalqı neftdən çox az mənfəət götürmüdü. Müstəqil dövlət kimi isə neft yataqlarından elmi əsaslarla, ağılla, qənaətə istifadə edilməsə uğur qazanmaq mümkün olmazdı. Bəzi insanlar reallığı dərk etmədən, Azərbaycanın texnoloji imkanlarını bilmədən, xarici şirkətlərin neft sənayesinin inkişafına cəlb olunmasını düzgün saymırıldı. O vaxtadək Xəzərdə istifadə olunan texniki vasitələr yalnız dənizin dərinliyi 40 metredək olan sahələrində işləməyə imkan verirdi. Onlar öz gücümüzə qısa bir mərhələdə böyük gəlir götürməyin mümkünlüyünü iddia edirdilər. Azərbaycan hökuməti həmin dövrde çox düzgün qərar verərək neft sərvətindən kifayət qədər düzgün istifadə edilməsi üçün yeni mərhələdə xarici neft şirkətləri ilə əlaqə-

qurmaq, sazişlər bağlamaqla dövlətin həm iqtisadiyyatını, həm milli qüdretini, həm də dövlətçiliyini möhkəmləndirmək qərarına gəldi. Azərbaycan Prezidenti Heydar

da neft yataqlarının işlənməsi barədə danışqlar rəsmi səviyyədə sürətləndirildi. 1994-cü ilin yazında İstanbul və Hyustonda danışqların

“Əsrin müqaviləsi”- Azərbaycanın neft tarixində yeni mərhələ!

lər. “Əsrin müqaviləsi”nin imzalanması, ölkəmizdə görülən işlər dünyaya bir daha sübut etdi ki, Xəzər denizinin Azərbaycan sektorunda çox zəngin neft-qaz yataqları var və Azərbaycan dövləti ilə uzunmüddətli, etibarlı əməkdaşlıq etmək olar. Bu saziş Azərbaycanda ictimai-siyasi sabitliyin temin olunmasına, ölkənin gələcək iqtisadi inkişafına və dünya iqtisadiyyatına integrasiyasına zəmin yaratdı.

Saziş imzalandığı zaman 2024-cü ilə qədər 30 illik dövrü əhatə etmesi nəzərdə tutulmuşdu. Lakin 2017-ci il sentyabrın 14-də Bakıda, Heydər Əliyev Mərkəzində Xəzər denizinin Azərbaycan sektorunda “Azəri”, “Çıraq” yataqlarının və “Güneşli” yatağının dərinlikdə yerleşen hissəsinin birgə işlənməsi və neft hasilatının pay bölgüsü haqqında düzəliş edilmiş və yenidən tərtib olunmuş Saziş imzalandı. Bu qərarlarla da “Əsrin müqaviləsi”nin müddəti 2050-ci ilədək uzadıldı və mənfeət neftindən Azərbaycana çatacaq payın 75 faiz səviyyəsində olması razılışdırıldı. Neft yataqlarından gələn gəlirlər bundan sonra da, ən azı 30 il Azərbaycan iqtisadiyyatına mühüm töhfələr verəcək.

Yeni sazişə əsasən, BP layihənin operatoru olaraq qaldı. Növbəti illerde “Azəri-Çıraq-Güneşli” yataqlarına 40 milyard dollardan çox sərmayə qoyulması potensialı var. Saziş imzalanandan sonra ölkəmizə xarici investorlar tərəfindən 3,6 milyard dollar bonus ödəniləcək. Həmçinin SOCAR-in “AzAÇG” şirkəti podratçı kimi kontraktin icrasında iştirak etdi, SOCAR-in payı 11,6 faizdən 25 faizə qaldırıldı və Azərbaycana çatacaq menfeət neftinin səviyyəsi 75 faizə yüksəldi.

Bu müqavilənin imzalanmasına zəmin yaradan, elmi əsaslandırılmış tədqiqat işlərinin, elmi əsərlərin rolunu da çox yüksək qiymətlən-

dirmək lazımdır. Neftçi alimlər, tədqiqatçılar uzun illər boyu apardıqları elmi işlərlə Cənubi Xəzər çökəkliyinin neftlilik-qazlılıq perspektivini çox düzgün qiymətləndiriblər. Alimlərimiz beynəlxalq elmi konfranslarda, simpoziumlarda elmi çıxışlar edib, xarici jurnallarda Azərbaycanın neft potensialını əsaslandıran məqalələr, tezisler çap etdiriblər.

Cənubi Xəzər çökəkliyinin geodinamik-gərginlik şəraiti öyrənilib, çökəmə örtüyünün qalınlığının 25 kilometrdən çox olduğu və çökəklikdə 15 kilometrdək dərinlikdə termobarik şəraitin karbohidrogenlərin əmələ gəlməsi, mqrasiyası və neft-qaz yataqlarının formalşaması üçün çox əlverişli olduğu aparılmış elmi araşdırma məsləhətlərə təsdiq edilib. Bu baxımdan əraziyə dair geoloji

ib və neft-qaz yataqlarının formalşamasında geodinamik-seysmik aktivliyin mühüm rolü olduğunu faktiki materiallara əsasında göstərilərək elmi dəllərlə əsaslandırılıb.

Dünyanın bir sıra regionlarında məsələn, Meksika Körfəzində aparılan tədqiqatlarla müqayisə olunmaqla, Azərbaycanda “Bahar”, “Bulla dəniz”, “Şahdəniz”, “Ümid”, “Babək” və digər perspektiv strukturlarda dərin qatlarda çox böyük həcmde karbohidrogen ehtiyatlarının mövcud olduğu və onun çıxarılması mümkinlüyü göstərilib. Biz alimlər, o dövrə Cənubi Xəzər hövzəsində çökəmə örtük qatının 6-15 kilometr intervalında da neft və qaz yataqlarının olması ehtimalının çox inandırıcı olduğunu, burada sűxurların litoloji terkibi, kollektor xüsusiyyətləri və struktur tektonik quruluşu, tektonik qırılmalarla mürekkebəmiş laylı mühitin olması neft-qaz yataqlarının mövcudluğunu təsdiqləyən dəllərlə çıxış edirdik. Bu regionda 2000 metr dərinlikdə temperaturun orta qradienti

nistan sahilərinə kimi 5500-6000 metrdə 2,1°C/100 metr daxilində olması karbohidrogenlərin yataq yaratması ehtimalını təsdiqləyirdi. Bu, bir daha onu göstərir ki, 6000 metr kəsiliş üzrə temperatur 85-135°C arasında dəyişir və 15 kilometrdək intervalda temperatur 185-200°C-ni aşırı. Elmi-nəzəri cəhdən əsaslandırılıb ki, karbohidrogenlər böyük dərinliklərdə 350-400°C və 200 MP təzyiq şəraitində yataqlar yarada bilər. Cənubi Xəzər hövzəsində kollektor sűxurların xüsusiyyətləri 1000 metrdən 3000 metrdək 1,5 dəfə azalıb və dərinlik artıqca azalma davam edib, 9000 metrdə məsaməlik 12-13 faiz olub ki, bu da karbohidrogenlərin mqrasiyası və toplanması üçün yeterlidir. Ərazidə mövcud olan geodinamik-gərginlik və seismoaktivlik şəraiti de karbohidrogenlərin mqrasiyasında ve yataqların yaranmasında əsas rol oynayıb. Cənubi Xəzər çökəkliyində geodinamik-gərginlik ocaqlarının və zəlzələ hiposentrlerin 5-25 kilo-

melumatlar, palçıq vulkanlarının tulantı məhsulları, geofiziki və seismoloji materiallar tehlil edilib, çök-

me örtüyün struktur-tektonik quruluşu dəqiqləşdirilib, litoloji-petroqrafik-stratiqrafik əlamətləri araşdırı-

3,7-2,3°C/100 metr, “Şahdəniz”-“Bahar” sahəsində 3000-4000 metrdə 1,2°C/100 metr və Türkmen-

metr dərinlik intervalında sürəkliliklə və fərqli geobarik şəraiti mühit yaratması karbohidrogenlərin mqrasiyasını sürətləndirir. Beləliklə, göstərilən amillər və elmi-nəzəri dəllərlə Cənubi Xəzər çökəkliyində 6-15 kilometr dərinlikdə neft-qaz yataqlarının olması ehtimalını təsdiqləyir və əxtarış-keşfiyyat işlərinin nəticələrinin müsbət olacağına inam yaradırı.

Azərbaycanın çox zəngin neft-qaz yataqlarının gələcəkdə də kəş olunacağına inanan Prezident İlham Əliyev tərəfindən hazırda neft sənayesinin gələcək istiqamətlərini müyyənəşdirən perspektiv tədbirlər həyata keçirilir, Xəzərin ehtiyatları nəzəre alınaraq təbii qazın Avropa bazarlarına çatdırılması üçün Azərbaycan, Gürcüstan, Türkiyə, Yunanistan, Albaniya, İtaliya və gələcəkdə Bolqarıstanadək uzağanacaq Cənub Qaz Dəhlizinin reallaşması istiqamətində çox mühüm işlər görülür.

Paşinyanın səhvleri daha acinacaqlı nəticələrə yol açır

Paşinyan hakimiyətinin səhvleri, yanlış addımları və siyaseti dəfələrlə qeyd edilir. Bütün bu səhvler və yanlışlıqların nəticə etibarı ilə acı nəticələri göz qabağındadır. Onun idarəetmə və iqtisadiyyatdakı səhvleri təhlil edildikcə səriştəsizliyi, bacarıqsızlığı və uğursuzluğu özünü açıq şəkildə göstərir.

İşter idarəetmə, istərsə de iqtisadiyyat sahəsində məlumatsız, səriştəsiz və qətiyyətsiz birinin ölkəyə rehbərlik etmesi Ermənistan üçün hansı nəticələr verdiyi dünya ictimaiyyəti üçün gizli deyil. Ele bu ölkənin özündə də etiraf edilir ki, yeni hakimiyət özü ilə berəber böyük problemlər getirib və idarəsizlik və xaos məhvə səbəb olacaq vacib amillərdəndir.

Nikol Paşinyan köhnə idarəetmə sistemini məhv etdi və ən pisi ilə əvəz etdi

Paşinyan idarəetmə baxımından nə etdi? Köhnə korrupsiyalı hakimiyəti yenisi ilə əvəz etdi. Buna görə ermənilər ona ilk əvvəl inanmağa başladılar. Möhtəşəm güce malik olduğunu belə iddia edən hakimiyət az sonra çarəsiz qaldığını gizlədə bilmədi. Verilən qərarların, edilən seçimlərin hamısının yanlış olduğunu ölkə ictimaiyyətinin diqqətindən yayındırmaq mümkün deyil və erməni cəmiyyəti bunun real həyatda tam aydın şəkildə təsdiqini gördü. Verilən vədələr, pafoslu çıxışlar özünü doğrultmadı və hər bir sahədə, nəinki geriləmə, ümumiyyətlə, tənəzzül özünü göstərməyə başladı.

Əvvəller ölkə, heç olmasa, idarə edildi. Doğrudur, bu idarəetmənin esası korrupsiya sistemi, qarət ve sərvətlərin yenidən böllüsdürüləməsi sistemi idi. Bu sistemde hər bir məmər öz yerini və yerine yetirdiyi vəzifəni bilirdi. Amma bu qarət sistemi belə, heç olmasa, işləyirdi. Əlbette, zəif işləyirdi, amma işləyirdi. İndi Paşinyan hakimiyəti zəif də olsa, ortaya bir iş çıxara bilmir. Əvvəlki sistemdən əli üzülen Ermənistən Paşinyanın sayesində daha pis bir sistemə qarşılaşmalı oldu.

Yeni baş nazırın getirdiyi yeni sistemdir, amma işləmir

Nikol köhne korrupsiya sisteminin məmurlarını rəhbərlə ikinci dərəcəli şəxsi ayırdı edə bilməyən kiçik məmurlarla əvəz etdi. Bu məmurların isə, yaritmazlığı reallığa çevrildi. Paşinyan bunu çox gec başa düşdü. Əbəs yərə deyildi ki, baş nazır vaxtaşırı bir memuru digəri ilə əvəzləyirdi və bununla, gözdən pərdə asmağa çalışırdı. Çünkü yeni təyin etdiklərinə hamidən əvvəl özünün belə umidləri yox idi. Səriştəsizliyin acı nəticələr verdiyini anlamışdı.

"Yeni döv" kimi təqdim etdiyi dövrda Paşinyan korrupsiyanın olmayacağı elan etdi. Amma bu köhnə korrupsiya magistrallının mövcud olmadığını ifade etmir və buna özü də şahiddir. Baş nazır köhnəni yeni birisi ilə əvəz etmek istiqamətində heç bir müsbət nəticə əldə edə bilmedi. Çünkü ilk növbədə, hər bir sektorun inkişafı üçün bir fikir, daxili və qarşılıqlı nəzarətə malik müvafiq peşə strukturları və qurumların yaradılması lazımlı olduğu halda, bunun şahidi olan olmadı. Baş nazırın təyin etdiyi yeni nazirlərin heç biri fikirlerini bildirmədi. Heç bir sistem inkişaf etdirilmədi, heç bir qurum yaradılmadı.

Qarşıya qoyulan hədəflərə çatmaq üçün

aparıcı mütəxəssislərdən ibarət sistem yaratmaq lazım idi ki, onlar bu hədəfləri işləyib-hazırlaya bilsinlər. Heç olmasa, bunun üçün hədəfi təyin edən institutlar yaradılmalıdır idi ki, hədəf təyin edilsin. Amma nə mütəxəssislərdən ibarət sistem yaradıldı, ne də institutlar barədə düşünən oldu. Başqa bir yol da ortaya qoyulmadı. Ermənistən cəmiyyəti, özünüküllər, özgərlər və ictimaiyyət olmaqla, bir neçə hissəye bölündü ki, bu, ölkə üçün məhvedicidir" nəticələrini vəd edir.

Bu vəziyyətdə ölkə öz istiqamətini itirir. Yuxarıda göstərilən strukturlar və işləri yoluна qoya bilən qurumlar olmadıqda, nazirlər aciz qaldıqları səbəbindən və başqa bir şey edə bilmədiklərindən "mafia qruplarını" yaratmağa başlayırlar. Ölkədə qarmaqrashıqlıqlar və absurd vəziyyətlər, qaçılmaz olaraq, artmağa başlayır. Bütün iqtisadi təşəbbüsər blokları, bu da, öz növbəsində, vəziyyətin daha da gərginləşməsinə səbəb olur. Belə bir şəraitdə yalanlar, manipulyasiyalar və saxtakarlıqlar, ister-istəməz, önlən plana çıxır. Ölkə nəzarəti itirir və bundan sonra, qaçılmaz olaraq, hakimiyət böhranı və hökumətin dəyişdirilməsi tələbləri meydana çıxır.

Ermənistanda iqtisadi tənəzzül Paşinyanın səhvlerinin məntiqi nəticəsi olaraq qaçılmazdır və günün reallığıdır

Iqtisadiyyat sahəsində isə Paşinyanın əsas səhvi, ictimai istehsal sektorunun yaradılmasına göz yummasıdır. Ölkə daxilində istehsal müəssisələrinin qurulması, yerli istehsal haqqında düşünmür. Daim xarici investor axtarır. Xarici sərmayəyə gelincə isə, bu, həmişə ölkənin qarət olunması kimi bir nəticələr verdiyi göz qabağındadır. Dövlət sehmdar cəmiyyətləri yaradılmışdır və uzunmüddətli investisiyalar yoxdur. İş yeri də yaradılmışdır və qazanc ölkədə qalmır. Bu iqtisadi tənəzzül deməkdir. Daha dəqiq ifadə etsək, Paşinyanın səhvlerinin məntiqi nəticəsi olaraq, Ermənistanda iqtisadi tənəzzül qaçılmazdır və günün reallığıdır.

Nikol Paşinyan daim təkrar və təkiddir ki, məqsədi yaxşı iş şəraiti yaratmaqdır. Hər dəfə de bildirir ki, iş şəraiti yaradılandan sonra qalan insanların öz işləridir və qoymalarını özləri görsünlər. Bu isə, təbii ki, ümumiyyətlə, düzgün yanaşma deyil. Belə bir yanaşma iqtisadi irəliləyişə zərrə qədər şərait yarada bilməz və Ermənistən bunadan sonra daha acinacaqlı iqtisadi duruma düşəcəyini vəd edir. Ümumiyyətlə, sadalanan şərtlər daxilində hansıa nailiyətlərən, irəliləyişdən səhbiətə belə gedə bilməz və Paşinyan hakimiyətinin səriştəsiz, bacarıqsız və səhvler üzərində qurulan, beləcə də tətbiq olunan siyaseti, yanlış addım və taktikləri daha acinacaqlı nəticələrə yol açır. Belə bir şəraitdə Ermənistən iqtisadiyyatı da, onun digər sahələri də tənəzzülə, hətta məhvə məhkumdur.

Inam HACIYEV

Polis - vətəndaş münasibətləri: sosial məsuliyyət

Polisin fəaliyyətinin səmərəlilik əmsali cəmiyyətin təhlükəsizlik səviyyəsi ilə ölçülür. Polis bu gün ölkədə daxili sabitliyin və asayışın qorunması işini uğurla davam etdirir. Bunu SİA-ya açıqlamasında Bakı Şəhər Polis İdaresinin metbuat xidmetinin reisi, polis mayoru Elşad Hacıyev bildirib.

E.Hacıyev qeyd edib: "Polis tekçə cinayətlərin açılmasında deyil, həm de risk qrupuna daxil olan - münaqişəli ailələrin, çətin təribe olunan uşaqların, narkomaniya və yol hərəkəti təhlükəsizliyinə qarşı mübarizədə profilaktika, maarifləndirmə işinin genişlənməsi ilə bağlı fəal iş aparır. Bu istiqamətdə uğurların əldə edilməsi polis-vətəndaş həmərəyliyindən çox asılıdır. Cəmiyyətdə müşahidə olunan sosial problemləri aradan qaldırmaq üçün onları inkar etmək, "mənlik deyil" deyib sosial məsuliyyətdən yayınmaq nə qədər doğrudur?! Məsuliyyət "sorğu-sualı çəkmək", "hesablaşmaq" mənasındadır, yaxud mənəvi öhdəlikdirdə, insan öz hərəkət və əmələrinə görə cavabdehlik daşıyır. Bu baxımdan sosial məsuliyyət hər bir insanın düşüncə tərzi olmalıdır".

"Jewish Journal": Los-Anceles nəsist generalları mədh edən ölkəyə dəyər verməməlidir

JEWISH JOURNAL

September 16, 2019

Los Angeles Should Not Honor a Country that Glorifies its Nazi Generals

BY MİLİK YEVDAYEV | SEP 16, 2019 | BLOGS

LATEST STORIES

The Process to Replace Leadership of Women's March Was a Sham

National SJP Says Conference Will Be Held at University of Minnesota

Hofstra Student Says She Has Experienced Several Instances of 'Subtle' Anti-Semitism on Campus

Women's March Announces That Sarsour, Mallory, Bland Resigned

Roland University's

Amerikanın "Jewish Journal" nəşri Bakı Dağ Yəhudiləri Dini icmasının sədri Melih Yevdayevin "Los-Anceles nəsist generalları mədh edən ölkəyə dəyər verməməlidir" sərlövhəli məqaləsini dərc edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, M.Yevdayev öz məqaləsində sentyabrın 22-də Ermənistən baş naziri Nikol Paşinyanın Los-Anceles bələdiyyəsinin binası qarşısında yerləşən Qrand-Parkda federal, dairə və şəhər məmurlarının müşayiəti ilə çıxış edəcəyini yazıb. Qrand-Park Los-Anceles dairəsi və şəhər administrasiyasının birgə idarə etdikləri ictimai mekandır. Müəllif yazır ki, bu cür şəraitdə ölkənin başçısı üçün ilk dəfədir yaradılır. Əger Ermənistən Birləşmiş Ştatların həqiqi müttəfiqi və demokratik dəyərlərə sadıq ölkə olsaydı, burada təəccübü heç bir şey olmazdı. Lakin bu, heç də bele deyil.

M.Yevdayev qeyd edir: "1991-ci ilde müstəqillik əldə etdiyindən bəri Ermənistən Cənubi Qafqaz regionunda və beynəlxalq arenada ABŞ-in maraqlarına daim zidd olan xarici siyaset yürüdür".

Daha sonra qeyd olunur ki, Ermənistən bu gün də nasist-kollaborasionistlərin mədhi siyasetini davam etdirir. Ermənistən paytaxtı Yerevanın mərkəzində erməni mənşəli nasist general Qaregin Njdeyə böyük heykəl ucaldılıb. Heykəl əlavə olaraq, Yerevanda milli qəhrəman hesab edilən Njdenin adına meydan və metro stansiyası verilib, onun "ırsı" isə Ermənistən dövlət məktəblərində uşaqlarla tədris edilir. Njde Vermaxtin "erməni legion" komandırlarından biri kimi nasistlərə eməkdaşlıq edib. Bu hərbi hissə Krimda, Qafqazda və Fransanın cənubunda döyüşüb. Hərbi cinayətlərinə və nasistlərə eməkdaşlıq etdiyinə görə sovet məhkəməsi ona 25 il müddətində azadlıqdan məhrumetmə cəzası verib.

Müəllif yazır ki, Ermənistən digər erməni nasist generalı - Drastamat Kanayanı da (həminin general Dro adı ile tanınır) mədh edir. Ermənistən hökuməti Drastamat Kanayan adına Milli Strateji Tədqiqatlar İnstitutu da yaradıb, müdafiə nazırı isə onun adından hərbi qulluqçuları və hərbi təlimlərdə müvəffəqiyət qazanmış məlki şəxsləri təltif etmək üçün mədal təsis edib.

M.Yevdayev əlavə edib ki, Ermənistən antisemitizm meyilləri də güclənir. Təsadüfi deyil ki, məhə bu səbəbdən 1991-ci ilədək sayı 5 mindən çox olan Ermənistən yəhudi icması indi cəmi 100 nəfərdən ibarətdir.

Bundan başqa, Ermənistən bütün dünyada Azərbaycan ərazilərinin böyük bir hissəsini qanunsuz və hərbi yolla işğal edən ölkə kimi tanınır. Baş nazir Nikol Paşinyan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə həllinə hazır deyil. Əksinə, onun ilk addımlarından biri öz oglunu işğal altında olan Qarabağ bölgəsində hərbi xidmətə göndərmək olub. Ötən ay isə baş nazır hətta Azərbaycanın işğal olunmuş həmin ərazisinin Ermənistəna ilhaq ediləcəyinə eyham vurub. Məqalənin sonunda Yevdayev ümidi və oldunu bildirib ki, Los-Ancelesin 600 minlik yəhudi icması Paşinyanın sefəri ilə bağlı, həmçinin "çox gözəl Los-Anceles şəhərini təhqir edən bu iyrənc və rüsvayçı akta" qarşı öz etirazını ifadə edəcək.

Avropa İttifaqı migrantlara görə Türkiye'ye 5,6 milyard avro ayırb

Avropa İttifaqı (Aİ) migrant böhranını həll etmək üçün nəzərdə tutulan 6 milyard avronun 5,6 milyardını artıq Türkiye'ye təqdim edib. BBC telekanalının saytında yer alan məlumatə görə, bunu Avropa Komissiyasının nümayəndəsi Nataşa Berto Brüsselde keçirilən metbuat konfransında bəyan edib. O əlavə edib ki, qalan məbləğ bu yaxınlarda Ankaraya veriləcək.

Avropa Komissiyasının nümayəndəsi növbəti dəfə bəyan edib ki, Brüssel 2016-cı ilin martında keçirilən sammitdə imzalanmış Aİ-Türkiyə razılaşmasının şərtlərinə sadıqdır. O deyib: "Biz sazişin həyata keçirilməsinə sadıq və türkiyəli tərəfdəşlərimizdən da bunu gözləyirik".

Zərdab rayonunda
"Barama-2020: qarşıda duran vəzifələr"
mövzusunda respublika müşavirəsi keçirilib. Heydər Əliyev Mərkəzində keçirilən müşavirədə Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi Aparatının nümayəndləri, müxtəlif rayonların icra hakimiyəti strukturlarının məsul şəxsləri, nazirliyin tabeli qurumlarının və Dövlət Aqrar İnkışaf Mərkəzlərinin direktorları, Elmi-Tədqiqat İstítutlarının nümayəndləri, Azərbaycanın 38 rayonunda barama istehsalı ilə məşğul olan kümçülər iştirak edib.

Tədbiri giriş sözü ilə açan Zərdab rayon icra hakimiyətinin başçısı Lütvəli Babayev son illerdə rayonun sosial-iqtisadi inkişafı istiqamətində görülen işlər barədə məlumat verib. İcra hakimiyətinin başçısı bildirib ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin regionların sosial-iqtisadi inkişafına göstərdiyi diqqət və qayğı sayəsində, ölkəmizin bütün bölgələri kimi, Zərdab rayonunda da abadlıq-quruculuq işləri həyata keçirilib: "Aqrar sahənin inkişafı ilə bağlı dövlət başçısı tərəfindən imzalanmış sərəncamların, verilmiş tapşırıqların icrası istiqamətində Zərdab rayonunda xeyli işlər görülüb. Taxıl, pambıq, çəltik, şəkər çuqunduru və digər kənd təsər-

Zərdabda "Barama-2020: qarşıda duran vəzifələr" mövzusunda respublika müşavirəsi keçirilib

rüfatı məhsullarının istehsalı sahəsində yüksək nəticələr əldə edilib. Dövlət başçısının 2017-ci il 27 noyabr tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasında baramaçılığın və ipəkçiliyin inkişafına dair 2018-2025-ci illər üzrə Dövlət Programı"nın icrası istiqamətində rayonda həyata keçirilən məqsədyönlü tədbirlər nəticəsində, baramaçılıq sahəsində yüksək nailiyyyətlər qazanılıb".

Müşavirədə çıxış edən Kənd

Təsərrüfatı naziri İnam Kərimov müşavirədə çıxış edərək deyib ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən aqrar sahənin inkişafı prioritet istiqamətlərindən biri kimi elan edilib. Nazir qeyd edib ki, həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində, aqrar sahə-

subsidiyalar verilir. Dövlət tərəfindən göstərilən dəstək nəticəsində, aqrar sahədə müsbət inkişaf dinamikası bu il de davam edib. İl 6 ayı ərzində əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə kənd təsərrüfatının ümumi istehsal həcmi 13

faiz, o cümlədən, bitkiçilik məhsullarının istehsalı 25,6 faiz, heyvandarlıq məhsullarının istehsalı isə, 2,9 faiz artıb".

2019-cu ilin barama mövsümünün müsbət göstəricilərlə yadda qaldığını bildirən nazir aqrar təsərrüfatın bütün sahələrində olduğu kimi, baramaçılıqla da inkişafını sevindirici hal olduğunu vurgulayıb. Azərbaycanda baramaçılığın və ipəkçiliyin zəngin tarixi ənənəyə və böyük potensiala malik olduğunu qeyd edən İ. Kərimov bu sahənin inkişaf etdirilməsi ilə bağlı Prezident İlham Əliyev tərəfindən mühüm tapşırıqların verildiyini deyib. Nazir çıxışında Azərbaycanda baramaçılığın inkişafı istiqamətində görülen kompleks tədbirlərə töxünub. O, gələn il barama mövsü-

münə hazırlıq və qarşıda duran vəzifələr, baramaçılığın inkişafı, hədəflər və perspektivlər, eləcə də, kənd təsərrüfatının inkişafı istiqamətində görülen işlər və qarşıda duran vəzifələr barədə fermerləri məlumatlandırıb.

Müşavirədə "Azərbaycan Sənaye Korporasiyası ASC-nin baş direktoru Kamran Nəbəzadə "Barama istehsalı və emal sahəsində hədəflər", Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Təhsil və təlim şöbəsinin müdürü İmran Cümşüdov "Respublika da barama istehsalı ilə bağlı 2019-cu ilin yekunları və 2020-ci ildə qarşıda duran vəzifələr", Qax Damızlıq İpəkçilik Stansiyasının direktoru Əkrəm Fətəliyev "Hibrid ipəkçirdu toxumçuluğu və inkubasiyanın təşkili" mövzusunda çıxış ediblər. Lenkəran rayonundan olan kümçü Allahverdi İbrahimov isə baramaçılığın inkişafı ilə bağlı fikirlərini bölüşüb.

Müzakirələrin sonunda bu formatda görüşlərin davam etdiriləcəyi, qaldırılan məsələlərin həlli istiqamətində görülen işlər barədə fermerlərin məlumatlandırılacağı bildirilib.

ZÜMRÜD

YAP Şəmkir rayon təşkilatında ilk partiya təşkilatının üzvləri ilə görüş keçirilib

Dünən Yeni Azərbaycan Partiyası Şəmkir rayon təşkilatı Suvarma Sistemləri idarəesi ilk partiya təşkilatında partiya üzvləri ilə görüş keçirildi. Görüşün keçirilməsində məqsəd, bu ilin dekabr ayında Azərbaycan Respublikasında keçiriləcək bələdiyyə seçkilərinə hazırlıq, YAP-in Azərbaycanın ictimai-siyasi həyatındaki rolu və partiyanın təşkilatı məsələləri ilə əlaqədar olmuşdur.

Görüşdə çıxış edən YAP Şəmkir rayon təşkilatının sədri Fəxrəddin Veliyev, ilk öncə, gündəlikdə duran məsələlər haqqında ətraflı məlumat verərək bildirib ki, Yeni Azərbaycan Partiyası öz fəaliyyətini hər zaman partyanın Nizamnaməsi və tələbləri çərçivesində qurub, ölkə başçısı İlham Əliyevin daxili və xarici siyasetinin ictimaiyyət arasında geniş təbliğ istiqamətində davam etdirir: "Yeni Azərbaycan Partiyasının Azərbaycanın dövlətçilik tarixində yeri, ölkəmizdə siyasi medəniyyətin formalşması və inkişafi prosesindəki rolü mübahisə olunmazdır. Bir mənəni olaraq, vurğulanmalıdır ki, ölkəmizdə siyasi sabitliyin bərqərar olunması və qorunması, demokratik dəyərlərin təkmilələşdirilməsi, kecid dövrünü yaşıyan Azərbaycanda bazar iqtisadiyyatının güclü təməllər üzərin-

isləri bayan etməklə yanaşı, çatışmazlıqların olduğunu da bildirdi. Gənclərin partiyada sayının coxalması ilə əlaqədar onların təşkilatlarında fəaliyyətləri yüksək əlaqələndirmə mexanizminin yaradılması, coxsayılı üzvləri olan ilk təşkilatların idarə olunması və təkmilləşdirilməsinin diqqət mərkəzində saxlanılmalı olduğunu qeyd etdi. F. Veliyev, bu gündən başlayaraq, bir çox ilk partiya təşkilatlarında qrafik üzrə partiya üzvləri ilə görüşlərin keçiriləcəyi nəzərdə tutuldugunu qeyd etdi.

Yekunda çıxış edən ilk partiya təşkilatının üzvləri gündəlikdə duran məsələlərlə bağlı fikirlərini və təkliflərini bölüşüb. Sonda müzakirə olunan məsələlərlə əlaqədar müvafiq qərarlar qəbul edilib.

NƏZAKƏT

YAP Cəbrayıl rayon təşkilatında ərazi ilk partiya təşkilatı sədrlərinin iştirakı ilə tədbir keçirilib

Yeni Azərbaycan Partiyası Cəbrayıl rayon təşkilatında ərazi ilk partiya təşkilatı sədrlərinin iştirakı ilə tədbir keçirilib. Tədbirdə çıxış edən YAP Cəbrayıl rayon təşkilatının sədri Arif Fərziyev Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin siyaseti nəticəsində, ölkəmizin ötan illər ərzində, böyük inkişaf yolu keçidiyi, iqtisadiyyatın artması, əhalinin sosial rifahının yüksəldilməsi, dövlətin beynəlxalq müstəvidə mövqeyinin gücləndirilməsi istiqamətinde mühüm addımlar atıldılarını bildirib.

Azərbaycan iqtisadiyyatının bir neçə dəfə artlığını bildirən rayon təşkilatının sədri iqtisadiyyatın inkişafının dövlətin sosial siyasetinin daha güclənməsinə zəmin yaratdığını diqqətə çatdırıb: "Bu ilin əvvəlindən Prezident İlham Əliyevin müvafiq fərman və sərəncamları ilə ölkəmizdə eməkhaqları, təqaüdlər, sosial müavinətlər və digər sosial ödənişlər yüksək tələbələrə artıb. Ölkəmizdə qayğıya ehtiyacı olan insanlara dövlətimiz lazımı diqqəti göstərir. Ölkə Prezidentinin diqqət və qayğısını biz məcburi köckünlər daha çox hiss edirik. Bu günə kimi 104 hər bir şəraitli olan qəsəbələr tikilib

məcburi köckünlərin istifadəsinə verilib. Azərbaycan dövləti gücləndikcə, əhalinin rifah halının daha da yüksəldilməsi istiqamətində növbəti addımlar atılacaq".

Rayon təşkilatının sədri Azərbaycanın inkişafını və güclənməsini isteməyən qüvvələrin olduğunu, həmin dairələrin müxtəlif vasitələrlə ölkəmizə qarşı qarayaxma kampaniyası aparıqlarını da qeyd edib. Bu vasitələrin biri də sosial şəbəkələrdir. Onun sözlərinə görə, xaricdə özünü mühacir ad-

landıranlar müəyyən qüvvələrin maraqlarına xidmət edərək ölkəmizin, dövlət rəhbərliyinin imicinə zərbə vurmağı çalışırlar: "Belə kampaniya aparanlar cəmiyyətimizdə ifşa olunmalıdır. Ona görə də, partiyamızın üzvləri Azərbaycanın qazandığı nailiyyyətləri insanlar arasında geniş təbliğ etmək işini fəal şəkildə davam etdirməlidirlər. O cümlədən, ölkəmizə qarşı qarayaxma kampaniyası aparan dairələrin, radikal müxalifətin əsli niyyətləri ifşa olunmalıdır".

Sonra rayon ərazi ilk partiya təşkilatı sədrlərindən Zahid Hüseynov, Nəriman Əsədov və Mehman Mahmudov çıxış ediblər.

Sonda rayon ərazi ilk partiya təşkilatları sədrlərinə cari işlərin daha səmərəli görülməsi üçün tövsiyələr verilib.

ZÜMRÜD BAYRAMOVA

18 sentyabr 2019-cu il

Bu gün ölkəmizdə Üzeyir Musiqi Günü qeyd olunur. 1995-ci ildə həmin gün dövlət statusu alır. Belə ki, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Sərəncamı ilə hər il 18 Sentyabr Üzeyir Musiqi Günü ki-mi qeyd olunmağa başlandı. Özünün çıçəklənmə dövrünü yaşayan ölkəmizdə, davamlı olaraq, keçirilən beynəlxalq musiqi festivalları, müxtəlif müsabiqələr, bütövlükdə, Azərbaycan mədəniyyətinin, Azərbaycan musiqisinin daha geniş miqyasda təbliğinə xidmət edir. Dünya musiqi xəzinəsinə parlaq incilər bəxş edən Üzeyir Hacıbəyli Azərbaycanda peşəkar musiqinin banisidir, bəstəkarlıq məktəbinin, musiqili komediya janının yaradıcısıdır. Şərqdə operanın, operettanın əsasını qoyub, dövlət xorunu, simfonik orkestri yaradıb, dünya musiqi xəzinəsini ölümsüz əsərləri ilə zənginləşdirib. Dahi bəstəkar Azərbaycan Dövlət Himninin müəllifi-dir. Bu gün Azərbaycan bayrağı, məhz həmin himnin sədaları altında dönyanın ən mötəbər salonlarında ucalır, həmçinin, tədbirlərimiz bu himnin sədaları altında başlayır. Belə bir zəngin ırsın müəllifinə çevrilən Üzeyir Hacıbəylini doğum gündündə Azərbaycanda musiqi günü keçirilir.

Ozünün en parlaq dövrünü yaşayan Azərbaycan musiqisi dövlət qayğısı ilə əhatə olunub. Heydər Əliyev Fondunun musiqimizin inkişafı, təbliği və tanidlılması istiqamətində gördüyü işlər böyük uğurlarla nəticələnir. Heydər Əliyev Fondunun layihələri musiqimizin təməl daşı olan muğamı, artıq dünya musiqisine çevirib. Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun Prezidenti Mehriban Əliyevanın muğamı zirvələrə qaldırması Onun mədəniyyətimiz və tariximiz qarşısında möhtəşəm xidmətidir. Məhz Azərbaycanın Birinci Xanımının ciddi səyləri nəticəsində, muğam YUNESKO tərəfindən bəşəriyyətin Qeyri-Maddi ırsının şah əseri elan edilib. Fondun layihələri sırasında Beynəlxalq Muğam Mərkəzinin inşası mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bu mərkəz, artıq ən mötəbər tədbirlərin məkanına çevrilib. Fondun təşəbbüsü və dəstəyi ilə 2009-cu ildən etibarən, ölkəmizdə beynəlxalq muğam festivalları keçirilir və bu festivallar, artıq müstəqil Azərbaycanın mədəniyyət tarixinə parlaq mədəni hadisələr kimi yazılıb.

Muğamlarımızla yanaşı, Aşıq-Ozan sənəti də fondun diqqət və qayğısı ilə inkişaf edir və dünyada tanınır. Fondun Prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü, məlli təessübəşəliyi sayesində Ozan-Aşıq sənətimiz də YUNESKO-nun Qeyri-Maddi Mədəni İrs Siyahısına daxil edilib. Azərbaycanın musiqisinin ruhunu eks etdiyən 2009-cu ildən etibarən, keçirilən Qəbələ Beynəlxalq Musiqi Festivalı son illər Azərbaycan mədəniyyətinin parlaq hadisələri sırasındadır. Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü və dəstəyi ilə keçirilən, yaxın-uzaq ölkələri Qəbələ şəhərində birləşdirən festival Azərbaycanın və dünya musiqisinin və mədəni dəyərlərin qorunub-saxlanmasında fondun növbəti addimıdır. Bu möhtəşəm festival tarixə Azərbaycan və dünya musiqisinin Qəbələ salnaməsi kimi yazıldı. Bu gün Azərbaycan bir sıra beynəlxalq festival və müsa-

ÜZYEYİR HACİBƏYLİYƏ HƏSR OLUNMUŞ XI BEYNƏLXALQ MUSIQİ FESTİVALLI KEÇİRİLƏCƏK

Hər il olduğu kimi, bu il də 18 sentyabr tarixini musiqi ictimaliyəti böyük sevgi ilə təntənəli şəkildə qeyd edir. Üzeyir dünyası xatırlanır və vərəqlənir. Belə bir ırsın yaradıcısı böyük bir sevgi ilə yad olunur. Üzeyir Musiqi Günü münasibətələ respublikamızda bir çox konsertlər, tədbirlər, sərgilər təşkil olunur. Bu il də müxtəlif sərgili tədbirlər keçiriləcək.

Heydər Əliyev Fondunun və Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə 2019-cu il 18-30 sentyabr tarixlərində Üzeyir Hacıbəyliyə həsr olunmuş XI Beynəlxalq Musiqi Festivalı keçiriləcək. Builkil festivalda ABŞ, Rusiya, Çin, Türkiye, İtalya, Özbəkistan, Belarus, Bolqarıstan, Ukrayna, Gürcüstandan tanınmış musiqiçi və kollektivlər - Çukurova Dövlət Simfonik Orkestri, Çin Xalq Respublikasının "Silk Road" Filarmonik Orkestri, Sergey Roldugin, Xatia Buniatişvili, Alyona Bayeva, Miroslav Kultışev, Sergey Dogadin, Filip Kopačevski, Velička Yočeva, Yevgeni Avramenko, Lorenzo Tazzieri, Dmitri Xoxlov, Aleksandr Haciyev, Marqarita Alek-

Bakı Marionet Teatrı beynəlxalq festivalda ölkəmizi təmsil edəcək

Sentyabrın 21-22-də Bakı Marionet Teatrı Fransanın Şarlövil-Mezyer (Charleville-Mézières) şəhərində 20-ci Beynəlxalq Marionet Teatrları Festivalı keçiriləcək. AZƏRTAC xəber verir ki, festivalda ölkəmizi təmsil edəcək Bakı Marionet Teatrı "Leyli və Məcnun" tamaşaşı ilə çıxış edəcək. Festivalda 30-dan çox ölkənin truppaları 150-dən çox tamaşaçı təqdim edəcək. Hər dəfə festivala 150 minden çox tamaşaçı qatılır. Əvvəllər 3 ildən bir keçirilən festival 2009-cu ildən 2 ildən bir təşkil olunur.

"Azərbaycan ədəbiyyatı antologiyası" Fransanın mərkəzi kitabxanalarında...

Yaxın ayılarda Fransada işıq üzü görmüş "Azərbaycan ədəbiyyatı antologiyası" kitabı (Azərbaycan Dövlət Tərcümə Mərkəzi) Fransa Milli və Universitet Kitabxanaları şəbəkəsinə (BNU - Bibliothèque Nationale Universitaire) yerləşdirilib. Tərcümə Mərkəzində AZƏRTAC-a bildirilər ki, Fransanın "Kapaz" Nəşriyyat Evi tərəfindən nəşr edilmiş kitaba İsmayıllı bəy Qutqaşınlı, Cəlil Məmmədquluzadə, Əbdürəhim bəy Haqverdiyev, Süleyman Sani Axundov, Mir Cəlal, İlyas Əfəndiyev, İsa Hüseynov, Sabir Əhməddli, İsi Məlikzadə, Yusif Səmədoğlu, Anar, Şahmar, Elçin, Mövlud Süleymanlı, Sarra Oğuz, Dilsuz, Məmməd Oruc, Rafiq Tağı, Kamal Abdulla, Saday Budaqlı, Afaq Məsud, Nəriman Əbdülrehmanlı, Etimad Başkeçid, İlqar Rəsul, Şərif Ağayar kimi Azərbaycan yazıçılarının fransız dilinə çevrilmiş hekayələri daxil edilib. Nəşrin yerləşdirildiyi kitabxanalar siyahısına ölkənin Şətənuaz, Müluz, Kolmar və Dövlət Universitet kitabxanaları, habelə "La Locomotive", Andre Malro, Barr, Yuxarı Reyn Departament mediatekaları və digər aparıcı kitabxanalar daxildir.

sandroviç, Murat Selim Tokac, Regina Rüstəmova, Cəbrayıl Idrisov, Giorgi Çelidze, Ümid İsrailov, habelə, Azərbaycan sənətçiləri Rauf Abdullayev, Ülviyə Hacıbəyova, Yegana Axundova, Fəxrəddin Kərimov, Murad Adıgözələzadə, Murad Hüseynov, Əyyub Quliyev, Mustafa Mehmandarov və başqaşalarının iştirakı ilə 40-a yaxın tədbirlərin keçirilməsi nəzərdə tutulub.

AZƏRBAYCAN MUSIQİSINDƏ KÖKLÜ DÖNÜŞ YARATMIŞ DAHI BƏSTƏKAR

Ölkəmizdə Üzeyir Musiqi Günlerinin

Hacıbəylinin 1908-ci il yanvarın 12-də Bakıda Hacı Zeynalabdin Tağıyevin teatrında göstərilən "Leyli və Məcnun" operası ilə təkcə Azərbaycanda deyil, bütün müsəlman Şərqiyyədə opera sənətinin əsası qoymulmuşdur. Hacıbəyli operanın librettosunu Füzulinin eyniadlı poeması əsasında yazılmışdır. Hacıbəyli 1909-1915-ci illərdə bir-birinin ardınca "Şeyx Sənan", "Rüstəm və Söhrab", "Şah Abbas və Xurşud banu", "Əsl və Kərəm", "Harun və Leyla" müğam-operaların librettosunu xalq dastanları və rəvayətlər, Firdovsinin "Şahnamə" əsərinin motivləri əsasında yazılmışdır. O, "Leyli və Məcnun" dəki üslub xüsusiyyətlərini və estetik sənət prinsiplərini sonraki operalarında da davam etdirmişdir. Xalq dastanı əsasında bestələdiyi "Əsl və Kərəm" operasında Ha-

18 Sentyabr Üzeyir Musiqi Günüdür

bıqələrə də uğurla ev sahibliyi edir.

ənənə halını alması xalqımızın qədirbilənliliyidir. Həmin gün ölkəmizin hər yerində bu münasibətlə belə bir təntənəni yaşıdan Üzeyir Hacıbəyli sənət və həyat yolunun mesafəsində bu ömrün yazılmamasına səbəb olmuşdur. Kənd mırzəsi ailəsində doğulmuş sənətkarın daim sənət doğru olan addimları onun dünyasöhrətli bir sənətkar kimi yetişməsinə səbəb olmuşdur. Şuşanın zəngin musiqi-ifaqılıq əmənələri Hacıbəylinin musiqi-təriyəsinə müstəsnə təsir göstərmışdır. Onun ilk müəllimi Azərbaycan musiqisinin gözəl bilicisi, dayısı A. Əliverdibəyov olmuşdur. O, 1899-1904-cü illərdə Qori Müəllimlər Seminariyasında təhsil almışdır. Bu bəstəkarın dünyagörüşünün formalşamasında böyük rol oynamışdır. Hacıbəyli seminarıya illərində qabaqcıl dünya mədəniyyəti ilə ya-xından tanış olmuşdur. O, burada Avropa musiqi klassiklərinin əsərlərini mənimsemmiş, skripka və baritonda çalmağı öyrənmiş, xalq mahnı nümunələrini nota köçürümdür. Seminarıyanı bitirdikdən sonra Hacıbəyli 1904-cü ildə Cəbrayıl qəzasının Hadrut kəndinə müəllim təyin edilmişdir.

Hacıbəyli Rusiyada 1905-1907-ci illər inqilabı ərefəsində Bakıya gelmiş, Bibiheybətde, sonralar isə "Səadət" məktəbində dərs demiş, 1907-ci ildə Bakıda Azərbaycan türkçəsində "Hesab məsələleri" və "Mətbuatda istifadə olunan siyasi, hüquqi, iqtisadi və əsgəri sözlərin türki-rusi və rusi-türki lügəti"ni nəşr etdirmişdir. Hacıbəyli bədii yaradıcılığı publisistikə ilə başlamışdır. O, "Kaspı", "Həyat", "İrsad", "Tərəqqi", "Həqiqət", "İqbai", "Yeni İqbai" qəzetlərində və "Molla Nəşreddin" jurnalında "Ordan-burdan", "O yan-bu yan" və s. başlıqlar altında "Ü", "Filankəs", "Behmankəs" və s. gizli imzalarla dövrün mühüm ictimai-siyasi, məarifçilik məsələlərinə dair çoxlu məqalə, felyeton və satirik miniatürələr dərc etdirmişdir.

Üzeyir bəy Azərbaycan musiqisində köklü dönüş yaratmış dahi bəstəkardır. O, 19-cu əsrin əvvəllerindən şifahi xalq musiqi sənəti şəklində mövcud olan Azərbaycan milli musiqisini Qərbi Avropa bəstəkarlıq məktəblərinin nailiyyətləri, forma və janları ilə zənginləşdirmiş, Azərbaycan və ümumiyyətlə, Şərq musiqisinin gələcək inkişaf perspektivlərini, estetik prinsiplərini müəyyənləşdirmişdir.

Ü.Hacıbəyli həm də böyük musiqişunas-alım id. O, müasir Azərbaycan elmi musiqişunaslığının əsasını qoymuş, musiqiye dair çoxlu məqalələr yazmış və tədqiqatlar aparmışdır. Hacıbəylinin "Arşın mal alan" musiqili komediyası ingilis, alman, Çin, ərəb, fars, polyak, Ukrayna, Belarus, gürçü və s. dillərə tərcümə edilmişdir. YUNESKO-nun görkəmli şəxsiyyətlərinin ildönümü və 1985-ci ilin mühüm hadisələri təqvimine əsasən, Ü.Hacıbəyli yubileyi beynəlxalq miqyasda da qeyd edilmişdir.

ZÜMRÜD BAYRAMOVA

Müxalifət xarici maraqlı dairələrdən asılıdır

“Milli Şura” növbəti dəfə aksiya keçirmək arzusu ilə sosial şəbəkələrde statuslar paylaşırlı. Söz yox ki, aksiyanın planlaşdırılması qondarma qurumun təsisçilərinin beyninin məhsulu deyil. Onları ugursuz görünən aksiyanın keçirilməsinə təhrik edən xarici maraqlı dairələr var. Söhbət etdiyimiz müsahiblərimiz də, o fikirdədir ki, müxalifət xarici maraqlı dairələrdən maddi və mənəvi baxımından asılıdır.

“Azadlıq Hərəkatçıları” Birliyinin sədri Təhmasib Novruzov: “Xalq müxalifəti rədd edir”

- Ölkədə iqtisadi-siyasi vəziyyətin, durumun gözlənilməsi, stabilinşin qorunması baxımından, indiki şəraitdə hansısa kütüvə aksiyanın keçirilməsi, ümumiyyətə, məqsədə uyğun deyil. Xüsusilə, belə bir vəziyyətdə ki, Azərbaycan iqtidarı təşəbbüsü ilə iqtidarı müxalifət dialoqu keçirilir. Milli və taleyüklü məsələlərdə birgə fəaliyyət üçün razılaşmalarə şərait yaradılır. Belə bir vəziyyətdə mitinq nə üçün lazımdır? Demək olar ki, adları çəkilən şəxslərə ölkəmizin inkişafı deyil, ölkəmizdə nə ise xoşagelməz bir vəziyyətin yaradılması maraqlıdır. Xaricdəki ağalarının verdiyi maliyyəni ört-basdır etmək üçün həsabat xatırınə hansısa aksiya keçirmək və Azərbaycanda vəziyyəti gərginləşdirmək maraqları var. Ümumiyyətə, sözügedən müxalifət partiya sədrələri və digərləri anormal əməlləri ilə heç zaman cəmiyyətdə özlərinə siyasi dividend qazana bilməyəcəklər. Çünkü ilk önce, adları çəkilən bu qüvvələrin xalq tərəfindən heç bir dəstəyi yoxdur. Uzun illərdə ki, müxalifət düşərgəsini temsil edən şəxslərin keçirdikləri bütün mitinqlər ugursuzluğa düşçər olub və bundan sonra da olacaqdır. Çünkü xalq müxalifəti istəmir və keçirdikləri mitinqləri də dəstəkləmir.

Prezident Yanında QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Şurasının üzvü, SİM İB-nin sədri Anar Xəlilov: “Müxalifətin mitinqi iflasa məhkumdur”

- Son vaxtlar beynəlxalq arena-da anti-Azərbaycan qüvvələrin ölkəmizə qarşı qara piar kampaniyaları bir qədər de artmışdır. Təbii ki, buna dəstək verən qüvvələrin əsas hissəsi erməni lobbisi və onların havadarlarıdır. Məkrli qüvvələr sosial şəbəkələrdə xaricə qaçaraq, orada qrantlarla dolanan azərbaycanlılardan da geniş istifadə edirlər. Məhz bundan yararlanmaq müxalifət də “men də varam” prinsipi ilə aktivləşərək nəsə etməyə çalışır. Həm də xaricdəki qüvvələrin ayırdığı maliyyədən də yararlanmaq istəyirlər. Mehəz buna görə də, məqamından asılı olmayaraq, aksiyalar təşkil etmək bir neçə min insanı aksiyalara cəlb etmək “biz varıq”, “biz müxalifətik” və bu kimi digər şoular yaratmağa çalışırlar. Xalq bunu bilir, bunları tanır, nəyə qadir olduğunu da gö-

rür. Bunlar ancaq evde kompyuter arxasında oturan virtual “pələngdirlər”. Danışmağa nə var ki? Bunların heç bir potensialı, idarəetmə və siyasi qabiliyyətləri belə yoxdur. İndi süret esdir. Ancaq bu insanlara baxanda, təessüf hissi keçirirsən ki, bunların düşüncələri qalib XX əsrin 80-90-cı illərində. Eyni avaz, eyni bayati. Qarayaxma, hay-həşir, faktlarsız ittiham, reallığa söykənməyən siyasi bəyanatlar və çağrıqlar. Bunlar unudublar ki, qarşılardakı sovet ideologiyasının yetişdirdiyi nəsil yox, yeni müstəqil Azərbaycanın daha dünyagörüşlü, savadlı, müasir, ağı qaradan seçməyi bacaran və ən nəhayət, düşüncələri belə fərqli nəsildir. Bu gün bu nəсли yüksək peşəkarlıqla və inamlı idarə edən Prezident var. Hesab edirəm ki, bu aksiya çağırıqları indiki dövr siyasi texnologiyalarına uyğun deyil və iflasa məhkumdur.

QHT.az saytının rəhbəri, “İnformasiya Təşəbbüslerinə Dəstək” İctimai Birliyinin sədri Cəsarət Hüseynzadə: “Müxalifətin fəaliyyəti siyasi hoqqabazlıqdan ibarətdir”

- “Milli Şura” və onun “başbilənləri”, həmişə olduğumu ki-mi, öz şəxsi maraqları naminə, ölkədə mövcud olan sabitliyi pozmağa çalışırlar. Bu müxalifət nümayəndələri öz dedikləri ile özlərini ifşa edirlər. Müxalifətin bütün çıxışlarında əsas tezis ondan ibarədir ki, ek-sər sıravi müxalifətlər belə “Milli Şura”ya qoşulmur, onlara dəstək vermır. Bir növ öz ugursuzluqlarını bir-birilərinin üzərinə atırlar. Siyaset və siyasi mübarizə də elə xalqın dəstəyi üzərində qurulur. Real həyatda özlərinə tərəfdar tapa bilməyən “Milli Şura” sosial şəbəkələrdə mövcud olan müxtəlif aletlər (sosial şəbəkələr üzərində reklam və s.) vəsitiylə ilə, özlərini xalqa sırımaşa çalışırlar. Başqa bir fəaliyyətləri də siyasi hoqqabazlıqdan ibarətdir. Azərbaycan hökuməti Mingəçevir və Yevlaxda icbari tibbi siğorta ilə bağlı pilot layihənin icrasına 2017-ci il-dən başlayıb və bu layihe 2020-ci ilin yanvarın 1-dən bütün ölkəni əhatə edəcək. Bu hoqqabazlar mitinq gündəliyinə tibbi siğorta məsələsini qoyublar ki, növbəti piarlarını bunun üzərində qursunlar. Bildirişlər ki, bəs hökumət bunların tələbindən sonra tibbi siğorta məsələsini həll etdi. Bütün “tələbləri” də bu tip şou xarakterli və insanları çəşdirməyə yönələn çağrıqlardan ibarədir.

GÜLYANƏ

Azərbaycan və Ermənistan qoşunlarının təmas xəttində növbəti monitorinq keçiriləcək

ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsinin mandatına uyğun olaraq, sentyabrın 18-de Füzuli rayonu ərazisində yerləndə növbəti monitorinqin keçirilməsi planlaşdırılır. Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmetində AZƏRTAC-a bildirilər ki, monitorinqi Azərbaycan tərəfindən şəxsi nümayəndənin səhra kəməkçiləri Saymon Tiller və Martin Suster keçirəcəklər. Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən işğal edilmiş və nəzarət olunan Azərbaycan ərazisində monitorinqi şəxsi nümayəndənin səhra kəməkçiləri Mixail Olaru və Oqnyen Yoviç aparacaqlar.

Bu, bir həqiqətdir. Özünü “güclü hüquqşunas” hesab edən Aslan İsmayılovun həyat yoluna nəzər yetirsək, görərik ki, bütün deşiklərdən A.İsmayılov çıxır. Bu da təccüb doğurmur. Bu, bir faktordur ki, adətən, zəif və cilz canlılar böyük rəqibləri ilə geniş məkanda savaşmaqdən çəkinər və yalnız özlərinin sığa biləcəyi dar deşiklərdə gizlənib, rəqiblərini də ora çəkməyə çalışırlar. Bu gün A.İsmayılov bu gün nə edir-sətsin, istəyir göye qalxın, istəyir ordan guppultu ilə yera sərənəib düşsün fərəq etməz o, elə, həşəratdır ki, həşərat-

sial şəbəkənin məşhur “kliyenti” olan A.İsmayılov mənfəət əlde etmək üçün hər cür hiyləyə və yalana əl atır”.

E.Fətullayev A.İsmayılovun min sıfətdə olduğuna da toxunaraq, bildirib ki, zaman-zaman Ədalət partiyasında, sonra isə Rüstəm İbrahimbəyovun çətirinin altına olması da təccübüldür deyil: “Çünki Rüstəm İbrahim-

Sosial şəbəkənin erməniləşən daimi “kliyenti”

Aslan İsmayılovun xalq və dövlət maraqlarımıza qarşı törətdikləri çoxsaylı xəyanətlərinin cavabının verilməsi zamanı çatıb

Bu gün A.İsmayılov elə zənn edir ki, “aslan” adı ilə ictimaiyyət onu “aslan” sayıır. Sən yanılırsan. Çünkü xalq sənin kimi erməniləşən satqını yaxşı tanıır və bilməlisən ki, gec-tez, etdiyin cinayətlər, yalan-böhtənlər üzə çıxacaq.

Eynulla Fətullayev: “Aslan İsmayılov yalnız əxlaq pozgunu yox, həm də şəxsiyyət naqışlıyi xüsusiyyətinə malikdir”

Tanınmış jurnalist Eynulla Fətullayev da A.İsmayılovun öz adı ilə cəmiyyətə görünmədiyini və onun, həqiqətən də, “sıcıvol” olduğunu bildirib. Vurğulayıb ki, bu, o A.İsmayılov ki, burnunu hər yerə soxur: “Görünür, bizim, son zamanlar daha çox kömək-siz onkoloji xəstəni xatırladan A.İsmayılov, onkoloji xəstəliyə tutuldugu üçün, indi də soxulcan kimi özünü onkoloji sahələre soxur. Bu gün onun Milli Onkologiya Mərkəzi tənqid etmesinin və püskürdüyü nifretin səbəbi pul əldə etmək isteyi ilə bağlıdır. Hələ bununla içindəki nifretini soyuda bilməyən A.İsmayılov onun ardına adət etdiyi əməlinə, yəni ələştü bir video-müraciət də hazırlayıb və bu çıxışında bəzən açıq, bəzən de dolayı yollarla hakim elitaya, hüquq-mühafizə orqanlarına, səhiyyə sisteminin inkişafına yönəlmış hədyanlar yağıdır və özü haqqında miflər uydurmaqda davam edir. Bax, A.İsmayılovun alçaqlığı budur”.

E.Fətullayev onu da bildirir ki, A.İsmayılov yalnız əxlaq pozgunu yox, həm də şəxsiyyət naqışlıyi xüsusiyyətinə malikdir: “So-

bəyovla A.İsmayılov eyni erməni xisəltli satqınlardır. Hər ikisi üçün milli-mənəvi dəyər, dövlətçiliyə xidmet kimi anlaysılar yoxdur. O, yalnız öz şəxsi mənfəətlərini üstdə tutan adamdır. Həqiqətən də, dünyaya öz cibindən baxan “hüquqşunas” mənfəətləri naminə, neinki yaxın dostlarını, hətta dövlətinin milli maraqlarını da herraca çıxara biləcək xarakterdədir”.

Bu yerde İlyas İsmayılovun oğlu Etimad İsmayılovun metbuata açıqladığı bir faktı oxucularımızın diqqətinə çatdırmaq istərdim. Bele ki, Aslan İsmayılov günlərin birində öz sədrinə zəng edib və danışq bitdiğən sonra, telefon açıq qaldığından, İsmayılovun yanındakı adama Aslan haqqında dediyi bu sözləri eşidib: “Bunun məzəhəbi belli deyil”. Bəli, təxminən, 20 ili əhatə edən uzun bir zaman dilimində İsmayılov kimi təcrübəli figur A.İsmayılovun “məzəhəbini müəyyən edə bilməmiş, daha dəqiqi, onun mahiyyətini yaxşı açmışdır- onu yaxın adamlarına məzəhəbi belli olmayan, fürsətli və dəngəsiz adam kimi xarakterize etmişdi.

E.İsmayılov onu da bildirib ki, Aslan İsmayılov bundan sonra da İlyas İsmayılovu hədəfə alırı: “Özü də hörmətsiz şəkildə. Atası yanında adama “İlyas” deyir. Nəyə görə edir bu “qoçuluğu”, hansı namusuza biqəyrətə xoş gəlmək isteyir, mənə bəlli dir. Bu qədər mənəviyyatsızlıq, alçaqlıq olmaz”.

Yaxud erməniləşən “vekil” A.İsmayılov, artıq bir neçə gündür ki, sosial şəbəkələrde “psixoloq” Nəriman Şahmarzadənin qəhrəman şəhidimiz Mübariz İbrahimovla bağlı yazdığı məlum və ictimaiyyətdə hidet doğurmuş statusuna dəstək göstərib. “Facebook” sosial şəbəkəsində N.Şahmarzadənin Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Mübariz İbrahimovu “qatıl” və “canlı” adlandırmışına qarşı çıxan azərbaycanlıları “vətənşivən” adlandıran A.İsmayılov, bununla səbuta yetirib ki, xəyanətkar olmaq üçün heç də yaş fərqli rol oynamır.

Ela bu faktın özü A.İsmayılovun əsl mənəviyyətdən xəber verir. O, ən azı, mənəviyyat baxımından, erməni xisəltlidir. Erməniləri müdafiə edə-edə, onların yanında dayana-dayana ermənilər kimi özü üzərində yaşıqlıq, haqsızlıqla məruz qalmışlıq imici yarada-yarada siyasi və maddi dividend toplayıb, mal-dövlət yiğir.

Artıq belə bir xəyanətkarın xalq və dövlət maraqlarımıza qarşı törətdiyi çoxsaylı xəyanətlərinin cavabının verilməyin zamanı çatıb. Bu baxımdan, A.İsmayılov eləhəzər qanun qarşısında cavab verəcəyi gün elə də uzaqda deyil.

Rəfiqə HÜSEYNOVA

18 sentyabr 2019-cu il

Bu sualın cavabı belli-dir. Artıq heç kimə sərr deyil ki, Azərbaycanda fəaliyyət göstərən bir sıra QHT-lər cəmiyyətə yətdə ictimaiyyətçilikdən daha çox siyasilişmiş təşkilat təsiri bağışlayırlar. Belə ki, siyasilişmiş QHT-lər təşkilatlarına müvafiq işlər görmək yerinə, bilavasitə müxalifət düşərgəsində fəaliyyət göstərən partiyalarla iş birliyinə gedib, tamamilə fərqli mövqə nümayiş etdirirlər. Bu mənfi amil isə, ilk növbədə, konstitusiya da təsbit olunmuş qanunların pozulması analomini daşıyır. Bu təpli təşkilatlar və ictimai birliklər şəxsi mənfeətlərin güdməklə, xaricdən idarə edilərkən təlimatlandırılırlar.

Daha dəqiq desək, anti-Azərbaycan məməlli beynəlxalq təşkilatlarla iş birliyinə gedib, xəyanətkar olduqlarını təsdiqleyirlər. Lakin da ha bir məsələ də mövcuddur ki, bu da xarici qüvvələr tərəfindən idarə olunan siyasilişmiş QHT-lərin ölkə iqtisadiyyatının inkişafına kölgə salmaq cəhdleridir. Onu da xatırlatmaq istərdik ki, həmin təşkilatlar radikal müxalifət partiyaları və onların mətbuat orqanları da dəstek verirlər. Çünkü onların da burada şəxsi mənfeət güdme əməlləri var.

Ermənistanın rəğbətli dələduzu - Leyla Yunus

Hər dəfə min hoqqadan çıxan erməni lobbisinin dəstəyilə Leyla Yunus bu günlərdə sosial şəbəkələrdə yeni bir böhtan yayamağa başlayıb. L.Yunus guya "Azərbaycanda insanların mülkiyyət hüqu-

qu pozulur" görüntüsünü yaratmaqla Yerevandakı aksiyalara "sərin su səpmek" fikrindədir. Sual oluna bilər ki, Leyla Yunus nə üçün Ermənistani bu qədər müdafiə edir? Cavab olaraq, deyilməlidir ki, o, həqiqi mənada, erməni ideyasını özü üçün maddiləşdirib və ona xidmət edir. Eyni zamanda, L.Yunus ermənilərlə qohumluq əlaqəsi bağladığından, o, bu qədər canfəsanlıqla Ermənistən maraqlarına xidmət edir.

Aydındır ki, bu gün Azərbaycandan dəfələrlə zəif olan Ermənistanda sosial problemlər həddində artıqdır. Azərbaycanla müharibə vəziyyətində olması və torpaqları boşaltmağa razı olmaması nəticəsində, Yerevanın bütün regional layihələrdən kənarda qalmasına və ciddi sosial-iqtisadi sarsıntı keçirməsinə səbəb olub. Bu da, təbii ki, insanların gündəlik həyatında özünü göstərməye başlayıb. Ona görədir ki, il ərzində Ermənistəni 60-100 min insan daimi olaraq terk edir. Bu səbəbdənki ki, Yerevanda ardi-arası kəsilməyen etirazlar və aksiyalar baş verir. Ermənistən rəhbərliyi isə bu etirazlardan yalnız manipulyasiya vəsitsələ qurtara bileceklerini düşündürür, həm cəbhə xəttində müharibə ssenarisi yaradır, həm də

Leyla Yunus Kimilərin haqqını verməklə Bakıda sosial nəzarətiq görünüşü formalasdırmağa cəhd göstərir. Reallıq budur ki, "hüquq müdafiəçisi" adı ilə maskalanmış L.Yunus həmişə Azərbaycan dövlətçiliyinə qarşı mübarizə aparır, bu işdə xarici düşmən qüvvələrlə, o cümlədən, ermənilərlə də işbirliyindən çəkinməyib. Əslində, özü də etiraf edib ki, onun ermənilərlə işbirliyinin tarixi "qədimdir". Demək, hər dəfə Azərbaycan xalqının, dövlətinin əleyhinə aparılan kampaniyaların mənbəyi də elə ermənilərə və ya ermənipərest anti-Azərbaycan dairələrə gedib çıxır. Bu zaman sual meydana çıxır, görənən, L.Yunus, bütün bu illər ərzində, ermənilərlə dostluq, müttəfiqlik etdiyi müddətde Azərbaycan vətəndaşı olduğunu xatırlayıbmı? Bu ölkədə yaşıdığını, öz xalqını satdıığını anlayıbmı? Yoxsa pul, mal-dövlət, erməni lobbisinin onun üçün xarici ölkələrdə yaradığı şərait, anti-Azərbaycan dairələrindən aldığı qrantlar gözüñü o qədər bağlayıb ki, artıq heç nəyi görmür?

Leyla və Arif Yunusların xəyanətləri unudulmayıb...

Leyla Yunus o qəbil insanlardan ki, siyasi məhbuslardan da pul qazanmağa çalışır. O, heç bir əsas olmadan 2007-ci ilə dövlət çərvişinə cəhdə ittiham olunan

Səid Dadaşbəylinin dəstəsini siyasi məhbus elan etmişdi. Maraqlı məqam budur ki, Leyla Yunus və əri Yunus Arif "siyasi məhbus" siyahısını ayrı-ayrılıqlı tərtib edirlər, özü də bir-birindən tam fərqli. Qeyd edək ki, 2003-cü ildə 15-16 oktyabr iqtisadlarından sonra Leyla Yunusun siyasi məhbus alveri bir qədər zəifləmişdi.

Hələ erməni olduğunu belə L.Yunus özü də təsdiqləyərək, bildirir ki, 20 ildir ki, deyirlər biz erməniyik: "Mən bu ilin sonuna qədər, elə şeylər yazacam ki, bizə neinkin erməni deyəcəklər, hətta başqa ittihamlar da səsləndirəcəklər".

Təəccüb doğurur? Bəlkə sehv deyirəm. Xeyr! Faktlara əsaslanıb, bu fikri söyləyirəm. Özərini "hüquq müdafiəçisi" adlandıraq, yalandan Azərbaycanda insan hüquq və azadlıqlarının pozulduğunu dünyaya car çəkərək, xidmət etdikləri antiazərbaycançı dairələr qarşısında dividend qazanmaq istəyən Leyla Yunus kimilər, hər zaman öz xalqına nifrat edərək, Azərbaycan dilini yalnız söyüş söymək üçün bir vasite hesab edirlər. Özü də, dəfələrlə etiraf edib ki, Azərbaycan dilində ancak söyməyi bacarı. Adını "hüquq müdafiəçisi" qoyan bu canlı həşarət zaman-zaman dələduzluq və cinayət əməlləri (vergi ödəməkdən yاخنما, qanunsuz sahibkarlıq, saxta vəsiqelerin hazırlanması, yaxud bu cür sənədi satma, saxta dövlət təltifinin, möhürün, blankın hazırlanması, satılması və s.) tərətməkdən də çəkinməyib. Bunları 2015-ci ilin avqustunda Leyla Yunusun və onun həyat yoldaşı Arif Yunusun məhkəməsi də sübuta yetirdi. Heç

bir şübhə yoxdur ki, leyla yunusları hər zaman öz şəxsi, cılız, dar və korporativ mənfeətləri düşündürüb. Onlar bu hərisliklərinə görə, Azərbaycanın milli maraqlarını qurban veriblər. Fəaliyyətinin bütün dövrlerində antimilli, anti-Azərbaycan mövqeyi ilə tanınan L.Yunusun dəstekleyənlərə sual olunur: siz kimi müdafiə edirsınız?

Müdafıə Nazirliyinin cəbhəyə göndəriləcək qida məhsullarını bazaraya çıxaraq, satan və bundan əldə etdiyi vəsaiti Almaniyadakı bank hesabına köçürən Leyla Yunusmu? Yoxsa onun erməni dostu Yunus Davidin vasitəsilə 2004-cü ildə Ermenistanın Tedqiqatçı Jurnalıstlər Təşkilatından 50.000 (əlli min) avro məbləğində iki dəfə aldığı qrantda sizin de payınız olub? Hələ "xidmətləri"nin müqabilində aldığı külli miqdarda vəsait hesabına Türkiyədə, Çexiyada mülklər, obyektlər alındığını və yüksək qrantları mənimsediyini demirik. Vaxtilə R.Qaziyevin dostu kimi "toxunulmazlıq immunitet" qazanan şeytan xisətlə bu qadın Müdafıə Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri işlediyi müddətə silahlı qüvvələrin eməliyyat planlarını, cəbhə bölgəsində ləntə alınmış foto və video materialları erməni tərəfinə ötürməsi və bunun müqabilində külli miqdarda pul əldə etməsi də, heç kəsə sirr deyil.

Buradan aydın olur ki, hüquq müdafiəçisi adı ilə maskalanmış Leyla Yunus antimilli, anti-Azərbaycan təbliğatları, erməni lobbisinin sifarişlərini yerine yetirməklə respublikamızda təxribat törətmək, qarışdırma yaratmaq, dələduzluq və Vətənə xəyanətlə məşğuldur.

Bələləri bilməlidirlər ki, Vətənin halal çörəyinə kəm baxıb, özgənin (həm də düşmənin) yali ilə bəslənənləri tarix heç vaxt bağışlamır.

R.HÜSEYNOVA

Qaranlıq yolun yolcuları

Siyasilişmiş QHT-lər kimə və nəyə xidmət edirlər?

"Tofiq Yaqublunun Məsavatdan gedəcəyi dəqiqdır" Yaxud onun "tutar qatıq, tutmaz ayran" prinsipi

daha çox AXCP üzvü kimi aparır, üstəlik bu qurumun əsas mərkəzində dayanır.

Bütün bunlar baş verəkən, T.Yaqublunun qurultaya başqanlığını irəli sürəcəyi ilə bağlı verdiyi qərarı vəziyyətin yeniden kəsikləşməsinə səbəb olub. Onun sosial şəbəkədə gözdən pərde asmağa yönəlmış uzunuzadı bəyterifinin ardınca "son günlər bir xeyli götür-qoy etdi" dən sonra, nəhayət partiya başqanlığına namizədliyimi irəli sürməyə qərar verdim", təpli status paylaşması artıq məsələnin nədən getdiyindən xəber verir.

Yadigar Sağıdı Arif Hacılı və Isa Qəmbərlə Tofiq

Yaqublunun namizədliyinə qarşı plan qurub

Yeri gəlmişkən, Məsavatın başqanı Arif Hacılı ile Yadigar Sadıqlı da öz namizədliklərinə irəli sürüblər və əsasən, Y.Sadıqlının öz namizədliyini irəli sürməsi məsələnin birbaşa A.Hacılı və sabiq başqan İ.Qəmbərlə rəziləşdirildiği barede informasiyalar var. Yəni məqsəd, T.Yaqublunun namizədliyinə qarşı səs çoxluğu qazanmaqdır ki, artıq həmin plan çizilib. Çünkü o da sərənətli ki, Y.Sadıqlı A.Hacılı qruplaşmasının əsas təmsilcilərindən biridir və her zaman, elə ötən qurultayda da Haciçının başqanlığı üçün müəyyən işlər aparmışdır.

Bələliklə, T.Yaqublunun başqanlığına namizədliyini irəli sürməsi onun digər maraqlarından da xəber verir. Misal üçün, o "tutar qatıq, tutmaz ayran" prinsipi ilə çıxış edərək, əslinde düşünür ki, Məsavata başqan seçiləməsə, AXCP-nin qapısı onun üzünə açıq olacaq. Hətta T.Yaqublunun məsavatçı olmasına rəğmən, onun "Milli Şura"nın yuxarı eşalonunda təmsil olunması başqan seçiləcəyi halda AXCP-nin sədr müavini

postunu tutacağı amilindən də xəber verə bilər.

Əli Kərimli Tofiq Yaqubuya hansı vədləri verib?

Cox yəqin ki, AXCP sədri Ə.Kərimli ona həmin vədi verib. Bu baxımdan, həm də bələ hesab etmək mümkündür ki, T.Yaqublu cibində Məsavat partbileti gəzdirse də, başında AXCP-nin vəsiqəsini daşıyır. Artıq bu reallıq kifayət qədər göz önündədir. Hətta bələ demək mümkündürse, Məsavatın qurultayı ərefəsində və qurultaydan sonra biz daha gərgin hadisələrin şahidlərinə çevriləcəyik. Bələ ki, onuz da münasibətlərində düşməncilik mövqeyi sərgileyən AXCP və Məsavat arasında ziddiyətlər artacaq. T.Yaqublu məsavatı şinelindən çıxıb, kərimovçu şinelini geyinib, məsavatçılara qarşı cəbhə açacaq. Bu ehtimallar ise artıq özünü kifayət qədər göstərməkdədir. Ən azından, onun başqanlığı namizədliyini irəli surməsi kontekstində...

Rövşən NURƏDDİNÖĞLU

Tofiq Yaqublunun tərəfləri barışdırıb-bir araya gətirmək cəhdləri də puç olmuşdu

Hələ 2013-cü ildə Məsavat partiyasının o zamanki başqanı Isa Qəmbərin "Milli Şura"nın və xüsusilə Əli Kərimli-Cəmil Həsənlə cütlüyüni xarici qüvvələrlə iş birliyində ittiham edib, onarı səslə-küylü şəkildə tərk etməsindən sonra T.Yaqublunun bu qurumda qalması məsavatçılardan kəskin hiddətinə səbəb olmuşdu. Hətta həbsdən çıxıqdən sonra T.Yaqublunun tərəfləri barışdırıb-bir araya gətirmək cəhdləri də puç olmuşdu. Lakin bütün burlara baxmayaraq, Yaqublu bu gün də "Milli Şura"da qalır, özünü məsavatçıdan

İnsan hüquqlarının təbiətinə və mahiyyətinə müxtəlif yanaşmalar

Insan hüquqlarının mahiyyətindən bəhs edərkən, onu da xüsusi vurğulamaq lazımdır ki, insan hüquq və azadlıqları hüquqlar sisteminin ümumi kompleksini ifadə edir. 1993-cü ildə qəbul olunmuş Vyana Deklarasiyası və Fəaliyyət Programı, birmənəli tərzdə müəyyənləşdirmişdir: "Bütün insan hüquqları universaldır, bölgünməzdır, qarşılıqlı asılı və qarşılıqlı əlaqəlidirlər. Beynəlxalq birləşmiş insan hüquqlarına global, ədalətlilik və bərabərlik əsasında, eyni tərzdə və diqqətlə yanaşmalıdır. Milli və regional xüsusiyyətlərin, müxtəlif tarixi, mədəni, və dini əlamətlərin nəzərə alınmasının vacib olmasına baxmayaraq, özlərinin siyasi, iqtisadi və mədəni sistemlərindən asılı olmayıaraq, dövlətlər bütün insan hüquqlarının və əsas azadlıqlarının təşviq olunması və qorunması ilə bağlı məsuliyyət daşıyırlar".

D.Qəmərov yazar: "İnsan hüquqları şəxsiyyətin mövcudluğundan xüsusiyyətləri və müəyyən normativ-strukturlaşmış elementi. Bu, insanın azadlığını ifadə etdir və həyatının, cəmiyyətə, dövlətlə, diger fərdlərlə qarşılıqlı münasibətlərinin ayrılmaz, zəruri əsulları və şərtidir. Yuxarıda nəzərdən keçirdiyimiz məqamlara əsasən, belə qənaəetə gəlmək mümkündür ki, insan hüquqları anlayışı insanın dövlətə münasibətdə, iqtisadi, sosial, siyasi və mədəni sferalarda hüquqi statusunu səciyyələndirir. İnsan hüquqları probleminin hüquqi ifadəsinə əsasında insanlar arasında sosial imkanların və öhtəliklərin bölgüsü məsələsi dayanır. Bu bölgü konkret ictimai münasibətlər və sosial reallıqlar çərçivəsində mümkün olur.

Aparduğumuz tədqiqatlara əsasən, qeyd edə bilərik ki, ictimai fikir tarixində və hüquq ədəbiyyatında insan hüquqlarının təbiətinə və mahiyyətinə dair iki əsas yanaşma mövcuddur. Birinci yanaşmaya əsasən, insan və vətəndaş hüquqları təbii, anadangəlme xüsusiyyətlərdirlər. Bu hüquqlar bir yandan dövlətin onları qəbul edib-ətməsindən asılı deyildir. Yəni başqa tərzdə ifade etmiş olsaq, bu hüquqlar ayrılmazdır. Digər tərzdən isə, insanın təbiətinin şərtləndirdiyi tələb və prinsipləri dövlət təmin edir və qoruyur. Deməli, insan hüquqları bir növ əlaqələndirici amil rolunda çıxış edir. İnsan ayrılmaz hüquqlara malik olduğunu görə, o, "hər şeyin ölçüsü rolunda" çıxış edir. İnsan hüquqları anlayışının mahiyyətinə dair ikinci yanaşma pozitivist yanaşmadır. Bu yanaşmaya əsasən, insan hüquqları dövlətdən qaynaqlanır. Bu, o deməkdir ki, insan hüquqlarının növünü, məzmununu və hecmi dövlət müəyyənləşdirir. Yəni bu yanaşmanın tərəfdarları, hesab edirlər ki, insana hüquqları dövlət bağışlayır."

İnsan hüquqları hüquq sisteminin və dövlət quruluşunun əsaslandığı obyektiv prinsipləri ifadə edirlər. Onlar pozitiv mənada dövlətin və orqanlarının fəaliyyətinin əsas istiqamətini müəyyənləşdirirlər və dövlətin sosial proseslərə təsirini məhdudlaşdırırlar. Digər tərəfdən bu, şəxsiyyətin subyektiv hüquqlarıdır. Bu, o, deməkdir ki, hər bir şəxsiyyət ona məxsus olan

hüquqlar kompeklisinin subyekti və bu hüquqlardan neçə istifadə etmək haqqında özü qərar verir. Bununla yanaşı, hər bir kəs dövlətdən onun hüquqlarını qorumasını tələb edə bilər.

İ.Y.Kalaşova yazar: "İnsan hüquqlarını seciyyələndirən məqamlardan biri də, ondan ibarətdir ki, o, çoxüzlü bir problemdir. Bu baxımdan, insan hüquqlarına dair yeganə düzgün yanaşma ortaya qoyaraq, olduqca çətindir. İnsan hüquq və azadlıqları, hər şeydən önce, insanın təyinatı, digər insanlar arasında onun yeri və rolu haqqında fəlsəfi dünyagörüşü təsəvvürlər sistemidir. Müxtəlif təsəvvürleri birleşdirən məqam ondan ibarətdir ki, "insan hüquqları" anlayışının mahiyyəti qanunla müəyyənləşdirilmiş sahədə insanın dövlət tərəfindən qəbul olunan

predmeti olmuşdur. Ləp qədim zamanlardan insan hüquq və azadlıqları haqqında ideyaların yaradılmasına və mövcud fikirlərin dərinləşdirilməsinə cəhdər edilmişdir. Nəzərdən keçirdiyimiz məqamlar sübut edir ki, tarixi inkişafın bütün mərhələlərində, ən ciddi müzakirə obyekti olmasına baxmayaraq, insan hüquqlarının mahiyyəti haqqında vahid düzgün yanaşma ortaya qoyulmamışdır. Buna baxmayaraq, ümumi şəkildə qeyd etmek mümkündür ki, insan hüquqları anlayışı ferdlərin cəmiyyətdəki statusunu müəyyən edən məqamlar ifadə edir.

Qeyd edək ki, "insan hüquqları" anlayışının mahiyyətini izah edərkən, "azadlıq" və "insan hüquq və azadlıq" anlayışları arasında sərhədlerin də müəyyənləşdirilməsi zərurəti meydana çıxır. Birinci halda, azadlıq insana və ictimai birliliklərə xas olan sərbəst, öz iradəsi ilə fəaliyyət imkanlarını ifadə edən geniş fəlsəfi məhfum kimi nəzərdən keçirilir. Azadlıq şəxsiyyətin cəmiyyətdə inkişaf etməsinin, özünü reallaşdırmasının ən vacib şərti rolunda çıxış edir. "Hüquq" və "azadlıq" anlayışları arasında əlaqə və sərhəd haqqında daha aydın təsəvvürlərə malik olmaq üçün "azadlığın" əlamətləri ni ehtiva edən bir sıra postulatları nəzərdən keçirək:

- bütün insanlar doğuldugu andan azaddırlar və onları təbii hüquqlardan heç kim məhrum edə bilməz. Bu hüquqların təmin olun-

"İnsan hüquqlarını seciyyələndirən məqamlardan biri də, ondan ibarətdir ki, o, çoxüzlü bir problemdir. Bu baxımdan, insan hüquqlarına dair yeganə düzgün yanaşma ortaya qoyaraq, olduqca çətindir. İnsan hüquq və azadlıqları, hər şeydən önce, insanın təyinatı, digər insanlar arasında onun yeri və rolu haqqında fəlsəfi dünyagörüşü təsəvvürlər sistemidir"

ve qorunan fəaliyyət imkanları ki-mi dərk edilir. "İnsan azadlığı" anlayışından fərqli olaraq, "insan hüquqları" anlayışında konkret sahə və fərdin fəaliyyətinin istiqaməti ifadə olunur.

İnsan hüquqları anlayışını izah edərkən, nəzərə almaq lazımdır ki, o, bir sıra əsas mənalar kəsb edir. Bunları aşağıdakı kimi nəzərdən keçirmək mümkündür:

- insanın insan olması üçün əsas şərt kimi;
- insanı insan edən əsas tələbat və təminat kimi;
- insan bacarıqlarının inkişafı və reallaşdırılması kimi;
- insanın mövcudluğunun əsası kimi.

Beləliklə, insan hüquq və azadlıqları hüquq nəzəriyyəsinin fundamental kateqoriyalardan biridir. Bəşəriyyətin mövcud olduğunu bütün dövr ərzində insan hüquq və azadlıqları, onların reallaşdırılması problemi ciddi müzakirə

ması və qorunması dövlətin başlıca vəzifəsidir;

- azadlıq insanın başqasına zərər gətirməyən hər bir şeyi etmək imkanı kimi nəzərdən keçirilir. İnsan azadlığı mütələq ola biləməz və o, digər insanların oxşar vəziyyətləri məhdudlaşdırılır. Həmimin bərabərliyi azadlığın əsasını təşkil edir;

- azadlığın sərhədləri ancaq qanunla müəyyənləşdirilə bilər. Yəni qanun azadlığın ölçüsü rolunda çıxış edir. Azadlıq və hüquq qaydaları antoqonist xarakterli deyillər.

M.I.Baymin yazar: "Deməli, qanunla qadağan olunmayan hər bir şeyi etmek mümkündür. Bu məqam azadlığın mahiyyətini daha dəqiq dərk etməyə imkan verir;

- qadağan olunmayanların bir hissəsi insan hüquqları vasitəsilə müəyyənləşdirilir. Hüquqların təsbit olunması zərurəti, ondan iрeli gələr ki, insana öz imkanlarını

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti
yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin
İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondu maliyyə
dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının
müdafası, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət
səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi
fəallığının artırılması" istiqaməti
çərçivəsində hazırlanıb

insan hüquqlarının mahiyyəti gümüşə qədər tam və ya universal şəkildə açılmamışdır. Tədqiqatçı B.Kistyakovskiy yazar ki, heç bir elmdə, hüquq elmində olduğu qədər ziddiyətlər mövcud deyildir. Bu elmlə ilk tanışlıq, ele bir təsəvvür yaradır ki, sanki o, biri-birini təkzib edən nəzəriyyələrdən ibarətdir. Buna baxmayaraq, hesab edirik ki, hüquq elmində mövcud nəzəriyyələr kifayət qədər orqanik və unikal paradigmalar dan ibarətdir. Sözsüz, bu nəzəriyyələr arasında rəqabətin mövcudluğunu inkar etmək qeyrimükündür. Konkret məqamlar, xüsusi, insan hüquqlarının mahiyyəti ilə bağlı çoxsaylı yanaşmaların və nəzəriyyələrin mövcudluğunu müəyyən fikir ayrılığı ilə yanaşı, həm də, təsəvvürlərin dərinləşməsinə xidmət edir. Onlarla tanışlıq insan hüquqları anlayışının mahiyyətinin dərk edilməsi üçün, bütün hallarda istiqamətləndirir. Onu da, müəyyənləşdirə bildik ki, insan hüquqları anlayışının mahiyyətine dair müxtəlif nəzəriyyələrin biri-biriləri ilə rəqabət aparmaları bütün hüquqi fikir tarixini ehət etmişdir. Bu tendensiya bu gün də müşahidə olunmaqdır. Nəzəriyyələr arasında istənilən rəqabətliyi, fikir ayrılığına baxmayaraq, insan hüquq və azadlılları nəzəri hüquqsunaslığının en fundamental kateqroiyası olmuşdur və olaraq qalmaqdadır.

VAHİD ÖMƏROV,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

Sabiq preşident nazir müşaviri oldu

Estonianın sabiq Preşidenti Toomas Ilves Yunanistanın Dövlət və Rəqəmsal nazirinin müşaviri vəzifəsində çalışacaq. Sabiq Preşident Yunanistanın rəqəmsal strategiyasını müəyyən edəcək ekspertlər komitəsində işləyəcək. Proqramın esas məqsədi investisiyaların axını prosesini asanlaşdırmaq, bununla bağlı qurumlar arasında əlaqələndirməni yaxşılaşdırmaq, kibertəhlükəsizliyi gücləndirmək və s. olacaq. Toomas Ilves 2006-2016-ci illərdə Estonianın Preşidenti olub.

Gəncədə marketin qarşısında raket aşkarlanıb

Sentyabrın 17-də saat 12:16-da Daxili İşlər Nazirliyinin 102 - Zəng Mərkəzi Xidmətinən Azerbaycan Respublikası Ərazilərinin Minalardan Təmizlənməsi üzrə Milli Agentliyə (ANAMA) Gəncə şəhəri Kəpəz rayonunun N.Nərimanov prospektindəki "AL market"ın qarşısında tikinti işləri aparıllarkən mərminin tapılması barədə məlumat daxil olub.

ANAMA-dan AZERTAC-a bildirilərlə ki, məlumatə əsasən agentliyin xüsusi mobil çevik əməliyyat qrupunun və Gəncə Şəhər Baş Polis İdarəsinin Kəpəz Rayon Polis Şöbəsinin əməkdaşları dərhal həmin əraziyə göndərilib. Təhlükəsizliyi təmin etmək məqsədilə ərazi polis tərəfindən əhatəyə alınıb. Agentliyin mütəxəssisləri tərəfindən aparılan təxirəsalınmaz əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində 73 millimetrik PQ-9 raketə aşkarlanıb və zərərsizləşdirilməsi üçün götürülrək agentliyin mərkəzi məhvətmə ərazisine daşınır. Raketin tapıldığı yerin etrafında 250 kvadratmetr əraziyə baxış keçirilib, əlavə təhlükəli əşya və qurğu aşkarlanmayıb.

Sabirabad sakinində narkotik vasitə götürülüb

Narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsi ilə məşğul olmaqdə şübhəli bilinen Sabirabad rayonunun Poladluğay kənd sakini 47 yaşı Elşən Məmmədov daxil olmuş məlumat əsasında Rayon Polis Şöbəsinin Qaragüney polis bölməsinin əməkdaşları tərəfindən həyata keçirilən əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində saxlanılıb. Daxili İşlər Nazirliyinin metbuat xidmətinin Şirvan regional qrupundan AZERTAC-a verilən məlumatə görə, polis bölməsinin əməkdaşları tərəfindən ona məxsus həyətyanı sahəyə baxış keçirilib və kultivasiya yolu ilə yetişdirilmiş çətənə kolları, yaşadığı evdən isə ümumi dəyəri 120 qram olan qurudulmuş marixuana aşkar edilərək götürürlüb. Saxlanılan şəxs istintaqa təhvil verilib, maddi sübutlar isə ekspertizaya təqdim olunub. Faktla bağlı araşdırma aparılır.

ELAN

Azerbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Riyaziyyat ixtisası üzrə III kurs tələbəsi Şikarov Yusif Rodet oğlunun adına verilmiş tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azerbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin İbtidai təhsil fakültəsinin II kurs tələbəsi Quliyeva Sebine Nazim qızının adına verilmiş tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azerbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Filologiya fakültəsinin II kurs tələbəsi Qasimova Qərenfil Akif qızının adına verilmiş tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Ses

Son sehife

18 sentyabr

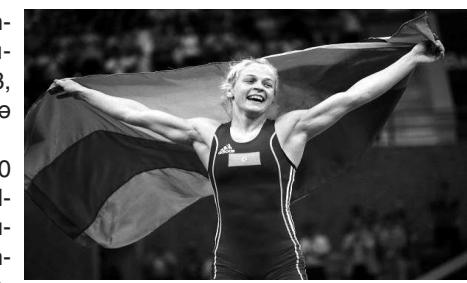
Mariya Stadnik dünya çempionatının finalında!

Qazaxıstanın paytaxtı Nur-Sultanda keçirilən dünya çempionatında sentyabrın 17-de qadın güləşçilərin yarışlarına start verilib. Çempionatın dördüncü gündə 50, 53, 55 və 72 kilogram çeki dərəcələrində qadın güləşçilər mübarizə aparırlar.

Çempionata onaltıdəbir finaldan başlayan Mariya Stadnik (50 kq) Nigəriya təmsilçisi Miessiney Mersi Genesisi, səkkizdəbir finalda hindistanlı Seemu Seemunu məglub edib. Dördəbir finalda Rusiya idmançısı Yekaterina Poleşuka qalib gələn idmançımız yarımfinala yüksəlməklə "Tokio 2020" Yay Olimpiya Oyunlarına lisenziyini təmin edib. Güləşçimizin növbəti rəqibi çinli Yanan Sun olub. Rəqibinə qalib gələn M.Stadnik dünya çempionatının finalına yüksəlib. Həlledici görüşdə güləşçimiz Rumınıya idmançısı Emilia Vuçla üz-üzə gələcək.

Digər güləşçimiz Türkən Nəsimova (53 kq) ilk görüşündə almaniyalı Nina Hemmerə məglub olub.

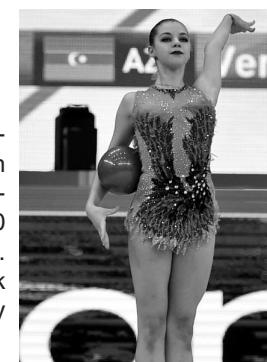
Çempionatın ikinci gündə yunan-Roma güləşçilərimizdən Rafiq Hüseynov (82 kilogram) gümüş, Eldəniz Əzizli (55 kilogram) isə bürünc medal qazanıblar. Qeyd edək ki, dünya çempionatında 100-dən çox ölkədən 900 güləşçi 30 dəst medal uğrunda mübarizə aparır. "Tokio 2020" Yay Olimpiya Oyunlarına lisenziya xarakteri daşıyan çempionatda güləşçilər 108 Olimpiya vəsiqəsi uğrunda yarışırlar.

Mahir Emreli "Sevilya"ya qarşı oynamayacaq

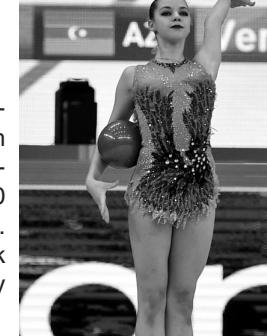

Avropa Liqasının qrup mərhələsinin ilk turunda İspaniya "Sevilya"nın qəbul edəcək "Qarabağ" ciddi itki ilə üzləşib. Qol.az-in əldə etdiyi xəbərinə görə, Ağdam klubunun hücumçusu Mahir Emreli "Neftçi" ilə ötən şənbə günü keçirilən Premyer Liqa matçında zədə alıb. Bu səbəbdən onun bir müddət yaşıl meydandardan uzaq qalacağı bildirilib. Mahirin "Sevilya" ilə görüşü buraxacağı dəqiqləşib. Xatırladaq ki, "Qarabağ" - "Sevilya" matçı sentyabrın 19-da Tofiq Bəhramov adına Respublika stadionunda keçiriləcək.

Gimnastımız topa çıxışını təqdim edib

Bakıda keçirilən bədii gimnastika üzrə 37-ci dünya çempionatının fərdi program üzrə halqa və topa təsnifat mərhələsinin A qrupunda çıxışlar davam edir. SIA-nın məlumatına görə, millimizin üzvü Veronika Qudis çempionatda ikinci çıxışını topa yerinə yetirib. Gimnastımızın çıxışı hakimlər tərəfindən 17,700 xalla qiymətləndirilib. İki alətin cəmində gimnastımızın hesabında 34,650 xal var. Gimnastımız ümumi sıralamada 21-ci yerdədir. Fərdi proqramda çoxnövçülükdən 16-lıqda yer alan gimnastlar (bir ölkədən maksimum 2 gimnast) "Tokio 2020" Yay Olimpiya Oyunlarına lisenziyini əldə edəcəklər.

Ağır atletika üzrə dünya çempionatı 2022-ci ildə Çuntsin şəhərində keçiriləcək

Cinin Çuntsin şəhəri ağır atletika üzrə dünya birinciliyinin keçiriləcəyi yer olacaq. Bu barədə məlumatı Beynəlxalq Ağır Atletika Federasiyasının (IWF) metbuat xidməti yayıb. AZERTAC xəbər verir ki, qərar Tailandın Pattaya şəhərində keçirilən IWF icraiyyə Komitəsinin ikigünlük iclası zamanı qəbul edilib. Bu gün orada dünya çempionatına start verilir. Çin dünya birinciliyini 1995-ci ildən bəri ilk dəfə qəbul edəcək. O vaxt turnir Quançjouda keçirilmişdi. "Biz Beynəlxalq Ağır Atletika Federasiyasının himayədarlığı ilə Çuntsin şəhərinin 2022-ci ildə dünya çempionatının keçiriləcəyi yer seçilməsini elan etməyə şadıq. Əminlik ki, tədbir yüksək səviyyədə təşkil olunacaq. Bu, bütün dünyaya Çində yeni ağır atletika erasının başlanğıcını nümayiş etdirəcək", - deyə IWF-in məlumatında bildirilir.

"Fənərbaxça"nın yeni mövsümdə ilk məğlubiyyəti

Futbol üzrə Türkiyə Super Liqasında IV tur başa çatıb. SIA-nın məlumatına görə, bu gün turun son matçı baş tutub. Çempionatın sürpriz lideri "Alanyaspor" "Fənərbaxça"nı qəbul edib. Bu matçadək uduzmayan sonuncular qələbə ilə liderliyə yüksəlmək imkanından yararlanıb. Hesabı qonaqlar açsalar da, Alanya təmsilçisi 3 qol vuraraq 3:1 hesablı qələbə qazanıb. Bu, liderin ardıcıl 4-cü qalibiyəti olub.

Baş redaktor:

Bəhrəz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müellifin mövqeyi üst-üstə düşməye bilər.

Qəzet "Ses"in komputer mərkəzində yığılır, səhifələrin "Azərbaycan" nəşriyatında çap olunur.
Qəzetdə AzəRTAC, SIA və AZADINFORM informasiya agentliyinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 4600